

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 120, ЧИСЛО 22, П'ЯТНИЦЯ, 31 ТРАВНЯ 2013 РОКУ

1893

Vol. 120, No. 22, FRIDAY, MAY 31, 2013

\$1.00

Вшанували пам'ять жертв репресій

Марта Осадца

Львів. – 19 травня у місті вшанували пам'ять жертв політичних репресій і 60-ту річницю від вибуху повстання в норильських таборах. У місті вивісили прапори з жалобними стрічками.

Керівництво міста та області і представники громадськості поклали квіти до пам'ятника Жертвам комуністичних злочинів, який знаходиться навпроти Тюрми на Лонцького.

Біля пам'ятника була відслужена екуменічна Панахида за загиблими. Опісля відбулося жалобне віче, на якому виступили представники влади і громадських організацій, зокрема голова Всеукраїнського товариства політичних в'язнів і репресованих Петро Франко і голова обласної спілки офіцерів Петро Костюк.

Промовці засудили злочини більшовицької влади і закликали, виховувати молодь, щоб вона пам'ятала ці сторінки історії.

На закінчення віча хор „Нескорені“ разом з присутніми виконали гімн України. Потім хор заспівав ще декілька пісень.

У музеї „Тюрма на Лонцького“ був показаний

документальний фільм Михайла Ткачука „Загадка норильського повстання“.

Повстання політичних в'язнів Норильського концтабору тривало з 26 травня по 4 серпня 1953 року.

Після смерті Йосифа Сталіна 1953 року у політв'язнів з'явилася надія на пом'якшення надзвичайно жорстоких табірних умов, але політичні в'язні під амнецією не потрапили. Серед них понад 70 відс. були українці, засуджені на багаторічні терміни неволі. Режим їх утримання був найжорсткішим, багатьох радянська влада засудила на 25 років ув'язнення.

Після марних сподівань на перегляд справ і зменшення терміну підпільні центри українських політичних в'язнів, які з кінця 1947 року з'явилися у кожному радянському концентраційному таборі, почали проводити протести, і деякі з них переросли у повстання.

Історія знає три найбільші з них – Норильське і Воркутинське 1953 року та Кінгирське повстання 1954 року. Саме вони докорінно змінили систему таборів, змусивши керівництво СРСР її реформувати.

Віталій Кличко: „Приєднання до Митного союзу не дасть користі“

КИЇВ. – Віталій Кличко, голова політичної партії УДАР, яка входить до складу об'єднаної опозиції „Батьківщина“, заявив в інтерв'ю для російської газети „Ізвестія“, що приєднання України до Митного союзу не принесе жодної користі його країні.

В. Кличко переконаний, що для розвитку політичних і економічних взаємин з Росією вповні вистачає нинішньої договірної бази. Зокрема значний резерв для розвитку містить договір про вільну економічну зону.

„Митний союз не принесе Україні додаткових дивідендів як у середньостроковій, так тим більше в довготривалій перспективі“, – підкреслив В. Кличко і далі наголосив, що партія УДАР давно і послідовно виступає за європейську інтеграцію України.

„Для нас європейська інтеграція – це не тільки нові економічні можливості стати частиною найбільшого економічного простору в світі. Для нас це, в першу чергу, європейські цінності та стандарти, можливість швидко модернізувати країну, подолати корупцію, створити справедливую судову систему. Найбільш повно реалізувати програму реформ в Україні можливо лише в контексті європейської інтеграції“, – ствердив політик.

В. Кличко пояснив, що головною підставою підписувати Договір про Асоціацію з Європейським союзом є те, що такий договір містить конкретний план змін, який повністю відповідає завданням реформування України.

Водночас В. Кличко висловив переконання, що входження України в Європейський союз буде корисним і для Росії. „Тоді з наших взаємин зникне політика, на якій сьогодні багато спекують. Ці взаємини повинні будуватися на основі добросусідства, поваги і взаємної економічної вигоди“, – наголосив голова партії УДАР В. Кличко.

„Українська правда“

Учасники віча у Львові біля пам'ятника Жертвам комуністичних злочинів. (Фото: Марта Осадца)

Посольство США засудило напади на журналістів

До „Свободи“ надійшла вміщена нижче заява Посольства США в Україні.

Уряд Сполучених Штатів високо ставить цінність прав на свободу слова, свободу преси та свободу зібрань. Тому ми вітаємо більшість учасників одночасних, в основному мирних за характером мітингів опозиції і Партії Регіонів 18 травня, з тим, що ці права, гарантовані в Конституції України, ними дотримувалися.

Проте нас непокоїть, що ці демонстрації затьмарив помітний акт насильства, коли

нападники накинулися на представників українських засобів масової інформації, які документували ізольоване зіткнення між двома супротивними групами. Ми засуджуємо напад на двох українських журналістів, які 18 травня знімали опозиційний мітинг в Києві.

Такі насильницькі дії не повинні мати місця там, де люди здійснюють своє право на мирне зібрання. Напад на працюючих журналістів робить справу ще серйознішою, бо, крім особистих прав репортерів, порушено і фундаментальне право української громадськості

бути поінформованою.

Ми закликаємо українську владу провести ретельне розслідування і вжити належних дій для притягнення винних до відповідальності. Ми також закликаємо владу розслідувати позірну бездіяльність міліції під час інциденту.

Посольство США продовжуватиме стежити за розвитком подій у цій справі.

Посольство США в Україні
Київ
22 травня

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Більшість у ВР – антиукраїнська

КИЇВ. — Питання визнання Організації Українських Націоналістів (ОУН) та Української Повстанської Армії (УПА) стороною, що воювала у Другій світовій війні за свободу і незалежність України можна було легко вирішити у 2005 році, а зараз при цій владі, з „антиукраїнською більшістю“ в парламенті, сподіватися на це не доводиться. Про це 26 травня заявив колишній народний депутат Тарас Чорновіл. „Цей законопроект не відновить справедливості, тому що він не буде прийнятий. У нас в парламенті є стійка антиукраїнська більшість. Вона носить часто характер антидержавної та стовідсотково антинаціональної, – сказав Т. Чорновіл, коментуючи зареєстрований законопроект про визнання ОУН та УПА стороною, що воювала у Другій світовій війні за свободу і незалежність України. Окрім того, він наголосив, що „все, що суперечить російській версії української історії, в Україні придушується, розчавлюється моментально. Тому сподіватись, що цей законопроект буде прийнятий, – не доводиться“. Як повідомив один з авторів законопроекту В'ячеслав Кириленко, боротьбу членів ОУН і воїнів УПА за свободу і незалежність України у період з вересня 1939 року до кінця 1956 року законопроект визначає національно-визвольною боротьбою, а також ОУН і УПА визначаються воюючою стороною за незалежність України у Другій світовій війні. Відповідно до законопроекту, на колишніх воїнів УПА поширюються статус учасників бойових дій і пільги, передбачені законом України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту“ для учасників бойових дій. („Газета по-українськи“)

■ „Регіонал“ зірвав лекцію І. Фаріон

ОДЕСА. — В Одесі зірвалася презентація книги народного депутата від Всеукраїнського об'єднання „Свобода“ Ірини Фаріон „Мовна норма: знищення, пошук, віднова“, запланована на 25 травня. Про це того ж дня повідомили організатори заходу. Зустріч мала проходити у конференц-залі ресторану „Банкірський дім“, який належить народному депутату від Партії Регіонів Леонідові Климову. Гостинність „регіонала“ викликала глузування в соціальних мережах, і буквально за день до заходу ресторан відмовився приймати „свободівку“. „У зв'язку з відмовою ресторану надати залу (хоча попередньо було укладено договір оренди) зустріч з І. Фаріон перенесено приблизно на тиждень“, – повідомили організатори заходу. Раніше Одеський обласний комітет Комуністичної партії України (КПУ) оприлюднив свої рекомендації у зв'язку з плянами І. Фаріон представити в Одесі книгу „Мовна норма: знищення, пошук, віднова“. „Одесити категорично проти того, щоб заїжджі емісари повчали їх, якою мовою вони мають спілкуватися, кого в нашій історії мають вважати героями і кого – не навидіти“, – заявили в КПУ. („Українська правда“)

■ ВС – за розширення своїх повноважень

КИЇВ. — Верховний суд (ВС) виступає за розширення своїх повноважень, сказав 28 травня голова Верховного суду Ярослав Романюк. „Ми зараз говоримо не стільки про повернення повноважень, як про необхідність надання Верховному суду тих повноважень, які дозволили б йому впливати на правозастосовну практику в судах і забезпечувати те, щоб той самий закон застосовувався стосовно різних осіб у різних справах однаково“, – сказав Я. Романюк. У зв'язку з цим ВС виступає за розширення своїх повноважень для виконання основного завдання – забезпечення єдності в судовій практиці, адже тих повноважень у цій сфері, які в нього є зараз або були раніше, недостатньо. Я. Романюк зазначив, що ведеться робота для внесення змін до законодавства для розширення повноважень ВС. При цьому Верховний суд сподівається, що Верховна Рада зможе розглянути й прийняти відповідний законопроект про розширення повноважень суду в першому читанні ще до закінчення поточної сесії парламенту. Голова Верховної Ради Володимир Рибак виступає за повернення Верховному суду права законодавчої ініціативи. (Bi-Bi-Ci)

Почалося з ініціативи Андрея Шептицького

Олександр Костирко

ЛЬВІВ. – У 1930 рік до невеликого лісу перенесли з села Кривки визначну пам'ятку української народної архітектури – Миколаївську церкву 1763 року. Про її збереження подбали Митрополит Української Греко-Католицької Церкви Андрей Шептицький та відомий дослідник стародавнього українського мистецтва Михайло Драган.

У 1966 році виникла думка створити ландшафтний парк з офіційною назвою Музей народної архітектури і побуту „Шевченківський гай“. Музей розташований на лісистих горбах, його площа – близько 84 гектарів. Він вдало поєднав відновлену рослинність Карпат і дбайливо перенесені з різних регіонів історичні споруди. Експозиція музею налічує 124 пам'ятки архітектури, об'єднані в 54 садиби. Музей має чотири виставкових зали. В експозиції та сховищах музею є близько 20 тис. предметів щоденного побуту та ужиткового мистецтва.

Територія музею умовно розділена на шість етнографічних зон. Кожна зона – це маленьке село, що складається з 15-20 пам'яток народної архітектури. Вони мають назви „Бойківщина“, „Лемківщина“, „Гуцульщина“, „Буковина“, „Поділля“ і „Львівщина“.

Багато нового сталося в музеї після проголошення Незалежності України. 1991 року почало функціонувати „Співоче поле“. 1994 року у прадавній церкві з села Кривки відновлено Богослужіння, наступного року з'явилася копія лемківської церкви. У 2003 році музей став членом Всеукраїнської асоціації музеїв, а у 2004 році церква села Кривки була включена до спадщини ЮНЕСКО.

В музеї щороку проводяться святкові заходи: „Спалах різдвяної зівзди“, „Гаївка“, фестивалі „Співоче поле“, „Львів стародавній“, „Етновир“, „Казка у гаю“, Свято Матері, свята меду, хліба, „Зелені свята“, ярмарок ремесел.

Курна хата 1860 року з села Орявчик, Львівська область.

Хата 1887 року з села Синевірська Поляна, Закарпатська область.

Усередині хати з села Синевірська Поляна, Закарпатська область. (Фото: Олександр Костирко)

Конкурс на знання Тарасового роду

Світлана Орел

КІРОВОГРАД. – Громадська організація „Рідний Кіровоград“, Знаменський міський краєзнавчий музей, обласна бібліотека для юнацтва ім. Олександра Бойченка оголосили дитячо-юнацький конкурс робіт декоративно-ужиткового та образотворчого мистецтва „Тарасів рід“ з метою поширення знань про родину Т. Шевченка по сестрі Катерині, нащадки якої проживають на Кіровоградщині.

Організатори одержали 57 робіт у різних художніх техніках – малюнок, витинанка, паперокручення, різьблення по дереву,

малюнок на склі, художній розпис на тканині, комп'ютерна графіка, аплікація, живопис, декоративний розпис, бісероплетіння.

Журі конкурсу визначило чотирьох переможців у різних вікових групах. Усі учасники конкурсу отримали дипломи та сувеніри на згадку, відвідали Канів, де побували на Тарасовій горі в музеї поета.

Організатори конкурсу вирішили провести також дитячий літературний конкурс на найкращий твір про Т. Шевченка та видати книжку з найкращими літературними та художніми роботами.

Конкурс фінансово підтримав народний депутат України Андрій Табалов.

Галерії присвоєно ім'я Б. Возницького

Марта Осадца

ЛЬВІВ. – Міністерство культури України 12 квітня видало наказ про присвоєння імені Бориса Возницького Львівській національній галерії мистецтв.

Герой України, Заслужений працівник культури України та Польщі Б. Возницький (1926-2012) – український мистецтвознавець, був директором Львівської галерії мистецтв, академіком Української академії мистецтв, лавреатом Національної премії ім. Тараса Шевченка, президентом Українського національного комітету Міжнародної ради музеїв.

Галерія мистецтв (до 4 лютого 1998 року – Львівська картинна галерея) – найбільший художній музей України, збірка якого налічує понад 62 тис. творів світового та національно-

го мистецтва.

До складу галерії входять 16 музейних комплексів, окремих невеликих музеїв, які працюють як окремі відділи або сектори.

Рішення про створення галерії прийняв міський магістрат у 1897 році. 1907 року була придбана колекція цукрового магната з села Ситківці, на Поділлі, Івана Яковича, до якої входило близько 2,000 експонатів, у тому числі понад 400 картин. 14 лютого 1907 року колекція була перевезена до Львова, і ця дата вважається початком заснування музею. У 1914 році для галерії було придбано будинок по вулиці Осолінських (нині вулиця Стефаника). Значних втрат картинна галерея зазнала у часі Другої світової війни.

23 жовтня 2009 року Львівська галерея мистецтв отримала статус національної.

Ніколи не потьмяніє слава Маківки

Марта Осадца

Протягом чотирьох травневих днів в Карпатах, у Сколівському районі на Львівщині, відбувалися урочисті заходи з відзначення 98-ої річниці перемоги легіону Українських Січових Стрільців, котрий воював у складі австрійської армії, над російським військом.

9 травня в селі Тухля розпочався щорічний вишкільний табір „Зліт на горі Маківці“, в якому взяла участь майже 100 юнаків і дівчат з різних областей України. Вони вдосконалювали свої знання з історії, мандрівництва, народознавства, медицини, впорядку, влаштовували різні змагання. 11 травня увечері юні таборовики засвітили свічки і вшанували пам'ять усіх Українських Січових Стрільців, полеглих в Першій світовій війні.

12 травня в урочистих заходах біля Меморіалу Українських Січових Стрільців на Маківці взяли участь депутати Львівської обласної ради, керівники Сколівського району, представники громадських і молодіжних організацій.

Розпочалися заходи з поминальної Панахиди за полеглими в боях за Маківку. Представники молодіжних організацій поклали до Меморіалу вінки та кошики з квітами від обласної та районної влади. Учні навколишніх

сіл запалили лампадки на могилах січовиків. Опісля відбулося віче.

На завершення заходів мистецькі самодіяльні групи з навколишніх сіл виконали низку стрілецьких і народних пісень.

З 29 квітня до 4 травня 1915 року на Маківці точилися запеклі бої на між вояками австро-угорської 55-ої піхотної дивізії, до складу якої входили сім сотень 1-го та 2-го куренів Українських Січових Стрільців, та військами російської 78-ої піхотної дивізії. У цих боях безсмертну славу заслужили українські вояки, про що свідчать десятки пісень, в тому числі народних, які назавжди залишать живою пам'ять про лицарську доблесть Українських Січових Стрільців.

У 1920-их роках члени Українського Військового Об'єднання започаткували встановлення хрестів полеглим за волю України поблизу центральної вершини Маківки. Ці могили – перший військовий цвинтар українців. У 1930-их роках українська молодь розпочала масові паломництва на Маківку. У 1998-1999-их роках молодь Сколівщини відбудувала цвинтар Січових Стрільців, встановивши 50 хрестів на могилах січовиків та один пам'ятник-Меморіал на честь тих вояків, котрих ідентифікувати не вдалося.

Львів

НА ТЕМИ ДНЯ

Українська зброя – правда

Петро Часто

У тому, що Партія Регіонів, накидаючи на український патріотизм тавро „фашизму“, виконувала зовнішнє політичне замовлення, нема жодного сумніву. При цьому, самозрозуміло, більшість „регіоналів“ не потребувала спеціального заохочення – завдання повною мірою збігалось з їхнім власним україножерством. Проте в Українській державі, незалежній бодай формально, не всі ці вороженьки мали сміливість діяти відкрито. А тут ось така чудова нагода – влитися в той рух, у котрому прямо зацікавлений зовнішній світ.

Дехто з наших уважних людей вважає навіть, що весь до решти зовнішній світ. Наприклад, дуже проникливий політолог з Івано-Франківська Володимир Ференц пише в „Українській правді“ (23 травня): „Навіть невинний рух на захист ідентичності безперечно стоїть поперек горла світовим корпораціям... Світова антифашистська компанія має приховані мотиви, бо закликають шукати фашизм там, де його ніколи не було“.

Воно нібито інакше й не думається. Якщо у світі так очевидно панує зло, якщо занепадає мораль і людяність, якщо єдина мотивація економічної діяльності – надприбутки і дальше збагачення надбагатих, то як тут не припустити, що це все зло нашого світу є керованим процесом?

Але краще тримаймося думки, котру легше довести: для розпаношування кривди у глобалізованому світі досить, щоб найвпливовіші особи стояли над добром злом і добром, байдужі до знедолених людей і народів. Для зла цілком досить, щоб розумні просто мовчали. І так воно є насправді.

Добре побачив це зі сторони російський інтелектуал і політичний опонент Кремля, гарячий прихильник Помаранчевої революції Борис Березовський, який недавно помер у Лондоні: „Захід абсолютно не розуміє, що відбувається в Україні. Я вважаю, що це в тисячу

разів складніше, ніж те, що відбувається в Ірані, в тисячу разів складніше, ніж те, що взагалі відбувається на Близькому Сході, тому що тут вирішується не тільки майбутнє Росії, але взагалі вирішується майбутнє цінностей західної цивілізації“.

Проте стратеги з Партії Регіонів ледве чи відважилися б на цей проект – оголосити фашистський український національно-патріотичний рух – якби не були певні, що цим вгоджають Європі. Але ненависть „регіоналів“ до українства так засліпила їм очі, що вони не помітили істотних змін в європейській суспільній думці і в національних настроях всередині Європейського союзу. Все зриміше виявляється, що його німецько-французьким ідеологам не вдається переконати угорців, поляків, чехів, сербів, болгарів, нібито поняття „нація“, „державна-нація“ – застаріли й віджили. Не сьогодні, то завтра затяжна економічна – а з нею і політична, і моральна – криза викличе такий сплеск націоналізмів, що теоретики „відживання націй“ замовкнуть, принаймні на якийсь час.

Отже, головним замовником „фашизації“ свідомого українства в Україні залишається Москва. Завдання для „регіоналів“ – повернути українців до панівних в Росії старих советських мітів, легімітизувати історичну неправду, котрою заражена, мов хвороботворними вірусами, значна частина українського суспільства. На цю частину Віктор Янукович і буде покладатися в 2015 році – році президентських виборів.

Чи вдасться йому ця провокація? Можливо, вдалася б, якби не роки президентства Віктора Ющенка, коли були відкриті архіви КГБ і правда про винищення українців кривавими репресіями та голодоморами, про праведну боротьбу Української Повстанської Армії стала важливим, найважливішим чинником консолідації національної самосвідомості українців. На цій правді врешті-решт регіонали й спіткуться.

Колективи редакцій тижневиків „Свобода“ і „The Ukrainian Weekly“ висловлюють глибоке співчуття членові редакції „Свободи“ Левкові Хмельковському, його дружині Олександрі Хмельковській у зв'язку з передчасною смертю їхнього сина Фелікса Хмельковського. Цю тяжку і невтішну для родини, для дружини покійного Ірини і його донечки Елізи втрату відчуваємо і ми, українські журналісти, оскільки покійний Фелікс належав до кола наших найталановитіших і найперспективніших авторів. Нехай буде йому легкою американська земля.

Журналісти „Свободи“ і „The Ukrainian Weekly“

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Роля діаспори у розвитку України

КИЇВ. — Представники української діаспори, уряду, парламенту та експерти з міграції зібралися 22 травня в Києві, щоб обговорити виклики, які стоять перед українцями за кордоном, та вивчити їхній потенціал у сприянні розвитку України на місцевому, регіональному та загальнодержавному рівнях. Конференцію організовано в рамках фінансованого Європейським союзом проєкту „Ефективне управління трудовою міграцією та її кваліфікаційними аспектами“, який впроваджується Міжнародною організацією праці (МОП) та Міжнародною організацією з міграції (МОМ), мовиться в повідомленні про цю подію. Голова представництва МОМ в Україні Манфред Профазі заявив, що, залежно від визначень, розмір української діаспори оцінюється у 12-20 млн. осіб, і найбільші громади живуть у Росії, Канаді та США, значна кількість українців також живе у країнах ЄС. Загальний потенціал діаспори для розвитку є значним, і йдеться не тільки про збільшення інвестицій та ефективніше використання грошових переказів, а й, що не менш важливо, про обмін навичками, знаннями, новими технологіями та досвідом, розбудову інституційного партнерства. „МОМ прагне допомогти українському урядові в ефективному використанні людського, фінансового та соціального капіталу діаспори“, – заявив М. Профазі. (Радіо „Свобода“)

■ День Києва святкували делегати з 14 міст

КИЇВ. — Привітати столицю з Днем міста прибули делегати з 14 міст-побратимів і партнерів. 25 травня голова Київської міської державної адміністрації (КМДА) Олександр Попов та заступник міського голови, секретар Київради Галина Герега зустрілися з представниками делегацій, які приїхали в Україну привітати столицю з Днем міста. „Столиця України відзначає свій день народження, а на такі свята прийнято запрошувати друзів. Мені приємно, що до нас приїхали делегації з міст-побратимів, з якими у нас не просто декларативні, а по-справжньому дружні взаємини. Сподіваюся, що у вас залишаться приємні враження від святкування Дня Києва“, – сказав О. Попов. У Києві знаходилися віце-посадники Мюнхену, Єревану, Мінська, Тбілісі і Кишинєва. Також привітати Київ приїхали депутати міської ради та представники мерій Анкари, Варшави, Кракова, Відня, Вільнюса, Москви, Риги, Талліна та Фльоренції. Програма перебування чужоземних гостей у Києві передбачає екскурсії по місту, відвідування концерту класичної музики на Софійській площі, ряд зустрічей у районних адміністраціях з розвитку спільних освітніх, культурних та економічних проєктів, повідомили в КМДА. („Кореспондент“)

■ У Харкові представлено твори І. Труша

ХАРКІВ. — Виставка „Малярні елегії українського неоромантика“ відкрилася 25 травня в Харківському художньому музеї у рамках акції „Музей-гість“. До експозиції увійшли 83 роботи львівського художника XIX початку XX ст. Івана Труша. „Видатний живописець І. Труш багато подорожував, побував в академіях мистецтв Відня і Мюнхену, побачив і сприйняв нові течії, вільні від зайвого академізму. Повернувшись до України, став проповідником свіжого погляду на мистецтво і, заснував на Галичині пленизм“, – розповів на відкритті заступник голови Харківської обласної адміністрації Ігор Шурма, відомий колекціонер живопису. За його словами, акція „Музей-гість“, яку уперше проводить Харківський і Львівський художні музеї, покликана сприяти обмінові культурно-мистецькими цінностями між регіонами країни. „У відповідь харків'яни за тиждень відкриють у Львові у рамках співпраці двох областей виставку робіт художника-земляка Сергія Васильківського“ українська доля Дикого Поля“. „Цінне на Галичині має сприйматися як цінність на Слобожанщині, й навпаки“, – додав І. Шурма. Як сказав, у свою чергу, директор Львівського національного музею ім. Шептицького І. Кожан, це перша така масштабна виставка робіт І. Труша за межами Львова, приурочена до 100-річчя музею. („Укрінформ“)

АМЕРИКА І СВІТ

■ США відзначили День пам'яті

ВАШІНГТОН. — Щороку, останнього понеділка травня, американці вшановують своїх синів і дочок, які загинули під час воєнних конфліктів. Свято відоме як День пам'яті. Президент Барак Обама 27 травня взяв участь у церемонії покладення вінка до монумента полеглим невідомим воякам на Арлінгтонському національному цвинтарі, після чого виголосив промову, в якій згадав про тих, хто віддав своє життя за країну. Раніше вояки поставили понад 260 тис. прапорців на могилах американських військовослужбовців. Вранці Президент Б. Обама і Перша леді Мішел влаштували сніданок у Білому Домі для родин полеглих військовослужбовців. Відзначення Дня пам'яті у Вашингтоні вже традиційно відбуваються з участю багатьох тисяч мотоциклістів з усієї країни, які на цей святковий день збираються у столиці. Серед них є чимало ветеранів збройних конфліктів. Учасники так званого „Грому на колесах“ звертають увагу громадськості на долю військовополонених і тих, чия доля дотепер невідома. Святкування відбувалися по всій країні. В Нью-Йорку, наприклад, згадували про пілотів-жінок, які служили під час Другої світової війни. Традиція Дня пам'яті сягає перших років після надзвичайно кривавої Громадянської війни, у якій у братовбивчому конфлікті загинуло понад 600 тис. військовослужбовців. День пам'яті – це також традиційний початок літнього сезону. („Голос Америки“)

■ У США і Росії – розбіжності щодо Сирії

ВАШІНГТОН. — США й Росія знову мають розбіжності в питанні розв'язання кризи в Сирії. Вашингтон і Москва по-різному оцінюють рішення Євросоюзу (ЕС) не продовжувати ембарго на постачання зброї сирійським повстанцям. Речник Білого Дому Джей Карні 29 травня привітав цей крок ЕС, але додав, що США не мають плянів озброїти опозицію. Дж. Карні також засудив постачання Росією зброї урядові Сирії, заявивши, що такі кроки не наближають політичне розв'язання проблеми. Росія 28 травня засудила рішення Євросоюзу як нелегітимні, заявивши, що вони підривають зусилля з організації міжнародної мирної конференції з сирійського питання. Москва також захищає своє рішення постачати зенітно-ракетні комплекси С-300 сирійському урядові. Росія стверджує, що ця зброя допомагає стримувати чужоземне військове втручання і не призначена для використання у громадянському конфлікті в Сирії. (УНІАН)

■ Ізраїль – про російські ракети для Сирії

ЄРУСАЛИМ. — Прем'єр-міністр Ізраїлю Беніамін Нетанягу 29 травня заборонив міністрам публічно висловлюватися на тему постачання до Сирії російських зенітно-ракетних комплексів С-300. Це рішення, на думку телеканалу, пов'язано з заявою Міністра оборони Моше Яалона про те, що Ізраїль „буде знати, як діяти“, якщо Росія не прислухається до його прохань і передасть С-300 сирійській армії. Деякі з себе масової інформації трактують слова М. Яалона як загрозу використовувати силу, щоб перешкодити поставкам. Ізраїль побоюється, що Росія все ж не відмовиться від постачання С-300 до Сирії з кількох причин. Це буде не тільки посиленням сирійської армії, зброя може потрапити до рук радикальних ісламістів, які можуть використовувати її для зовнішніх атак. Водночас Росія заявила, що передасть Сирії зенітно-ракетні комплекси С-300, які дозволять Дамаскові протистояти чужоземній інтервенції. За словами Заступника міністра закордонних справ Сергія Рябкова, ракети є стабілізуючим чинником, оскільки відвернуть деякі „гарячі голови“ від втручання в конфлікт. Тим часом комітет Сенату США з міжнародних взаємин минулого тижня дозволив постачати зброю сирійським повстанцям. Дипломатичні зусилля Москви на підтримку Башара Асада натрапляють на протидію міжнародного співтовариства. 15 травня Генеральна Асамблея ООН прийняла підготовлений Катаром проект резолюції щодо Сирії з засудженням сирійської влади. („Кореспондент“)

Українець Стівен Полоз призначений керуючим Банком Канади

ОТАВА. – Стівен Полоз, канадський українець третього покоління з Ошави, 3 червня прийме обов'язки керуючого банком Канади від нинішнього управителя Марка Карнея.

До призначення з січня 2011 року С. Полоз був президентом та головним виконавчим директором компанії „Export Development Canada“. Раніше він був віце-президентом і головним економістом цієї компанії. До того С. Полоз п'ять років працював в компанії „BCA Research“ у Монреалі та 14 років у Банку Канади. Він також працював як запрошений вчений у Міжнарод-

ному Валютному Фонді (МВФ) у Вашингтоні та в Агентстві економічного плянування в Токіо.

С. Полоз має ступінь доктора наук та магістра економіки Університету Західного Онтаріо, а також ступінь бакалавра з економіки (з відзнакою) Університету Квінз.

С. Полозові 57 років, разом з дружиною Валері він проживає в Отаві. Вони мають двоє дітей – Джесіку та Ніколаса.

Конгрес Українців Канади привітав С. Полоза з вступом на цю посаду.

КУК

Подарунок Послові Канади в Україні

КИЇВ. – На знак подяки за допомогу Посольства Канади в Києві Канадсько-Українській парламентській програмі стажери і випускники програми 29 квітня подарували Послові Канади в Україні Троєві Лулашникові картину Івана Пилипенка, на якій зображені засновники Києва брати Кий, Щек, Хорив та їхня сестра Либідь. На фото (зліва): Посол Т. Лулашник, Петро Залізник, Ірина Пуцик, Станіслава Царькова та Валерія Жиман (Фото: Олександр Панків)

Відбувся пластовий семінар

Тетяна Переверзева

АВДІЇВКА, Донецька область. – 6-7 квітня відбувся пластовий окружний семінар „Бути жінкою“ для майбутніх виховниць дівочих юнацьких гуртків.

У ньому взяли участь пластунки з Авдіївки, Донецька, Краматорська та Харкова.

Дівчата брали участь у тренуваннях з провідництва, які провели представники Донецького обласного дитячо-молодіжного центру.

Пластунки під час тренувань з провідництва.

Бурхлива травнева Україна

18 травня в Києві відбулися дві масові і протилежні за змістом акції – кількатисячний „антифашистський марш“, організований владою, котра на цей раз вже відверто виступила проти українського патріотизму, безсоромно і безпідставно ототожнюючи його з фашизмом, і віче об'єднаної опозиції, котре зібрало, за різними підрахунками, від 40 до 50 тис. учасників.

Не обійшлося без провокацій з боку „антифашистів“, їхня груба поведінка і зчинення бійок якраз і заслуговували на уподібнення з фашистами. Віче об'єднаної опозиції „Батьківщина“ під проводом Арсенія Яценюка, Віталія Кличка і Олега Тягнибока пройшло спокійно і гідно, хоч провладні засоби масової інформації у своїх коментарях намагалися скомпрометувати і цей мирний характер акції: мовляв, чільні опозиціонери тягнуть у свої три партійні боки, їхнє об'єднання не ідейне, а тільки тактичне, тому далі слів вони не підуть.

Насправді річ в іншому. Опозиції сильна не іменами партійних керівників, а підтримкою українського народу, який все більше пробуджується і врешті встане на весь зріст у боротьбі за свою кращу долю. Ми віримо в наш народ, в його духовну силу і в його близьку перемогу.

Редакція „Свободи“

Міліція теж була „масова“.

Віче опозиції на Софійській площі. (Фото: Сергій Марченко)

Зліва: Олег Тягнибок, Арсеній Яценюк і Віталій Кличко.

Журналісти в Україні не чуються безпечно

Анастасія Москвичова

КИЇВ. – Уже декілька днів під будівлею Міністерства внутрішніх справ (МВС) стоїть намет активістів руху „Стоп цензурі!“, який служить інформаційним центром і має нагадувати правоохоронцям про їхній обов'язок розслідувати обставини нападу на журналістів 18 травня. Раніше це міністерство вже визнало „нерішучість“ співробітників міліції під час масових акцій у столиці 18 травня. Про це заявив начальник головного управління МВС в Києві Валерій Коряк на засіданні парламентського комітету зі свободи слова. Це сталося після пікетування під будівлею уряду з вимогою ефективного розслідування нападу на журналістів Ольги Снічарчук та Владу Соделю. Якби медійники не вийшли на вулиці, всі розслідування швидко зійшли б нанівець, переконані активісти.

Прем'єр-міністр Микола Азаров „пробачив“ журналістам акцію протесту, коли ті на засіданні Кабінету міністрів повернулися до нього спиною, вимагаючи розслідування нападу на своїх колег О. Снічарчук та В. Соделю, і вирішив не позбавляти їх акредитації. Про це повідомили протестувальникам перед будівлею уряду, а в МВС запевнили, що випадок розслідують. Сергій Бурлаков з управління зі зв'язків з громадськістю міністерства зазначив: проводять ще

одне, внутрішнє, розслідування за звинуваченням у бездіяльності правоохоронців.

Парламентський комітет з питань прав людини в офіційній заяві висловив вимогу МВС та Генеральній прокуратурі притягти до відповідальності за насильство на мітингу 18 травня. Питання щодо побиття журналістів розглядав і парламентський комітет зі свободи слова. Випадок дикий, однак, він міг трапитися у будь-якій країні, переконаний секретар комітету, депутат від комуністів Олександр Голуб. Інша справа, як на нього реагує влада.

А заступник голови комітету, свободівець Ігор Мірошніченко пов'язує сутички на мітингу з „реалізацією сценарію чинного режиму з залякування журналістів. Але разом з тим, наша солідарність може проявлятися лише у заявах, очевидно, що влада на це не буде реагувати“.

Журналісти пішли правильним шляхом: досягли суспільного резонансу, вийшовши на вулиці, тепер влада змушена виправдовуватися, переконаний голова Незалежної медіа-профспілки Юрій Луканов. На його думку, на сьогодні в Україні чогось досягти у взаємодії з державою, тільки змушуючи її увесь час перебувати у полі зору громадськості. Протести проти свавілля щодо журналістів тривають і в інших містах України.

Радіо „Свобода“

АМЕРИКА І СВІТ

Енергетична незалежність США

ВАШІНГТОН. — Завдяки сланцевому газу, відновлювальній енергетиці та збільшенню власного видобутку нафти, США за 20 років можуть стати енергетично незалежними. До такого висновку дійшли автори звіту Міжнародного Енергетичного Агентства. Воно назвало шокуючими об'єми постачання нафти у США. Прогнозується, що видобування газу у США за об'ємами навіть випередить Росію. Сланцеві нафта та газ видобуваються за рахунок гідравлічного буріння. Це коли під високим тиском порода витискається з-під землі. У деяких американських штатах та країнах Європи ця практика заборонена. Влада боїться, що такий процес може призвести до забруднення чи навіть землетрусів. Попри суперечливість питання, технологія дозволить США вже до 2035 року стати фактично незалежними від нафти, кажуть експерти. А ідея енергетичної незалежності США дозволить країні диктувати свої умови у закордонній політиці. „Чи буде Близький Схід і далі залежним від військової підтримки США? Найімовірніше, що так. А от США уже не будуть настільки залежними від Близького Сходу, як це є зараз“, – розмірковує Джон Мітчел. Аналітики кажуть, що енергетичний бум дозволить американській економіці утримувати ціни, на які не матиме впливу глобальна геополітична ситуація. („Голос Америки“)

Чиле та Аргентина занепокоєні вулканом

КОПАВЕ, Чиле. — Чиле та Аргентина 28 травня розпорядились евакуювати близько 3,000 осіб, що проживають неподалік вулкану Копаве поблизу південної частини кордону між країнами. Уряди обох держав оголосили тривогу та заявили про надзвичайну ситуацію, наголошуючи, що виверження вулкану може початися в будь-який момент. Покищо 2,965-метровий вулкан у Андах вивергав тільки газ. У регіоні зареєстровані слабкі поштовхи. „Червону“ тривогу (тривога найвищого рівня.) оголосили після спостереження за вулканом, яке показало підвищення сейсмічної активності“, – заявив на прес-конференції міністер внутрішніх справ Чиле Андрес Чадвік. Міністерство надзвичайних ситуацій Чилі повідомило, що евакуація стосуватиметься 460 сімей, які проживають у межах 25 кілометрів навколо Копаве. Аргентина спочатку оголосила „жовту тривогу“, а потім перекваліфікувала її на тривогу найвищого рівня. Країна вже оголосила евакуацію близько 600 осіб з міста Кавіаве до сусіднього міста Лонкопве. Мешканців регіону тимчасово евакуювали, а авіакомпанії, рейси яких пролягають над південними Андами, попередили про можливу небезпеку. (Bi-Bi-Ci)

Задля іміграційної реформи

ВАШІНГТОН. — Юридичний комітет Сенату 21 травня схвалив законопроект про найбільшу реформу іміграційної політики США за останні 20 років, таким чином заклавши основу для його обговорення повним складом палати в червні. 13 голосами „за“ при п'яти голосах „проти“ комітет схвалив майже 900-сторінковий документ, який відкриває 11 млн. нелегальних імігрантів 13-річний шлях до отримання громадянства, при одночасному зміцненні безпеки кордону з Мехіко, через який багато нелегалів проникають в США. Президент Барак Обама привітав висліди голосування. „Ніхто з членів комітету не отримав все, що вони хотіли. Не отримав і я, але, врешті-решт, заради американського народу ми повинні завершити цей процес з найкращими можливими результатами“, – йдеться в заяві Президента. Провідник демократичної більшості в Сенаті Гарі Рід заявив, що він внесе законопроект на обговорення всього Сенату на початку червня. За деякими оцінками, дебати у цьому питанні можуть тривати місяць або навіть більше, і їх результати неможливо передбачити. Позитивним знаком для законопроекту стала заява провідника республіканців у Сенаті Міча МакКонела, який сказав, що він не перешкоджатиме винесенню законопроекту на обговорення в палаті. („Голос Америки“)

Переможці і переможені

9 травня населення України і нових держав – колишніх республік СРСР – поділилося на два табори. Одні парадами та маніфестаціями урочисто відзначали перемогу у „Великій вітчизняній війні“, інші проводили віча пам'яті жертв Другої світової війни, яка сталася через зіткнення двох близьких за політичними позиціями тоталітарних структур – німецького націонал-соціалізму і російського імперського більшовизму.

Війна для України почалася у вересні 1939 року, коли під гаслом „приєднання“ західної України СРСР на боці Німеччини увійшов в Другу світову війну. Про це в СРСР не згадували, тому що владі було потрібно після вторгнення німецького війська викликати таке піднесення, щоб усі піднялися „на захист Вітчизни“. Це був добре відпрацьований міт.

Двічі фронти прокотилися Україною і призвели до жахливих жертв і руйнувань. Більшовики жорстоко придушили спроби національного визволення українців. Україна знову виявилася переможеною, як і після Першої світової війни та революції. Москві вдалося на певний час запанувати на теренах східної Європи, але той час теж скінчився. Настає необхідність усвідомлення, що „перемога“ і російському народові принесла великі втрати у родинях, не обернулася тим достатком, яким позначалися перемоги у війнах минулого. Росіяни теж шукають заробітку у переможених країнах, котрі швидко оновили економіку, випередили „переможців“ і навіть допомагають їм різними каналами.

Але пропаганда, базована на залякуванні населення і нахвалянні своєю міццю, діє і досі. У Москві 9 травня відбулася парада за участі понад 11 тис. військових, 100 одиниць бойової техніки, 68 літаків та гелікоптерів. У Києві теж провели парад з військовою технікою, маніфестації лівих політичних сил та Партії Регіонів. Представники ж української опозиції відвідали ветеранів війни у шпиталях.

Паради були скороминучими подіями. Більшої шкоди завдають повсякденні дії влади, спрямовані на дальшу фальсифікацію історії. Міністер освіти і науки Дмитро Табачник заявив під час урочистого привітання ветеранів Другої світової війни, що йому вдалося „повернути правду про Велику вітчизняну війну“ в шкільні підручники з історії, конспекти та методичні посібники для вчителів. Він додав, що ця робота продовжується спільно з ветеранськими організаціями. Коли Львівська обласна рада та інші органи місцевого самоврядування оголосили 9 травня Днем скорботи, Прем'єр-міністр Микола Азаров назвав це блюзнірством.

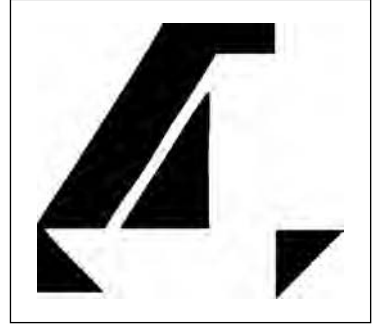
Війна, пам'ять про неї – це не тільки історія, а й емоції. І цю емоційну ноту влада вдало використовує. Не маючи сили будувати економіку, здатну поліпшити життя народу, йдучи шляхом розкрадання національних ресурсів, переслідування тих, хто намагається протестувати, режим Віктора Януковича, мов тонучий за соломинку, хапається за міт про давню „перемогу“, щоб гучними фанфарами і телевізійними брехнями приспати пробудження національної пам'яті. Цьому треба протистояти, несучи усіма можливими каналами правду про Другу світову війну. Особливо для молоді.

ІСТОРІЯ

Бабуся Одарка була свідком Голодомору

1983 року українська громада Едмонтону перед будинком міської ради поставила перший пам'ятник в пам'ять жертв Голодомору 1932-1933 років. Пам'ятник був спроектований мисткинею Людмилою Темертей, яка виконала цю статую в честь своєї мами – Раїси Темертей, котра пережила голод і мала живі спомини про цю трагедію. В 1983 році Р. Темертей записала спомин своєї бабусі. Тепер, за порозумінням з ріднею та від імені Українсько-Канадського дослідно-документаційного центру, вперше подаємо спомин до відома громади.

Богдан Шулякевич

Лого Українсько-Канадського дослідно-документаційного центру.

50 літ минуло від того жахливого часу – Голодомору. Епізоди людських терпінь мене ніколи не покидали. Особливо тут, в Канаді, в країні добробуту, з перенасиченими справами, завжди нагадується: а як тоді було, в 1933-му році? Часом при святковому столі стискалося серце і сльози стискали горло при згадці про голодні і холодні роки в Україні.

Переді мною бачу свою бабусю, людину з дуже здоровим гумором, яка завжди уміла дотепно жартувати і у щасті, і в горі. Була з тих бабусь, які традиційно залишалися господарювати, коли чоловіки козакували. Дідусь був офіцером при війську і рідко коли жив у Вербівці – козацькому хуторі. Ні за яких умов не хотіла бабуся переселитися до міста, любила господарювати на своїй землі.

Усі міські наряди, які їй купував дідусь ще перед революцією, тримала в скрині і вряди-годи на наші моління виймала з скрині, простеляла домоткане рядно, взувала модельні черевики і панські наряди та походжала по рядні, удаючи міську паню. Складаючи наряди в скриню, промовляла: „Царство небесне покійному, але ж не господар був він у мене. Де ж ви бачили, людоньки, щоб нарядна господиня та вбирала черевики на каблучках, та мене й хуторяни засміють“. Ніхто і не уявляв Одарку Миколаївну іншою. Завжди носила полотнону сорочку з мережкою, яку сама пряла, ткала і мережила, та суконну спідницю. Була струнка і горда, з пишним сивим волоссям, зібраним у накрутку, чорні очі ніби глузували з нас, коли невістка каже: „Мамо, затягніть мені нитку в голку, бо я вже не бачу“. Білі ще міцні зуби були ножицями до нитки.

Завжди була усміхнена і рухлива, і все щось до себе шепотіла, а часом зупинялася і починала сміятися. „Чого смієтеся бабусю?“ „А, та що там, – пригадалася мені пригода з оковитою та мадяром, ще за часів війни, мало що не втопила в бочці вина, така заброда, мале, а так насмокталося з трубки вина в пивниці, що й вилізти не могло. А я так взяла за шийку, як кошени, та і вмочила у квас винний прямо з головою і винесла його з пивниці. Обтрусилось, як мокре щеня, оглянулося на мене, щось пробурмотіло, як турок, і поплентало з двору“. Життя з бабусею Одаркою було казкою.

Восени 1933 року українська родюча земля послала небу-

валий урожай. Хоч засіяно не було багато, бо вимерли селяни і худоба, але і те мале уродило так, що не встигали виснажені голодом зібрати з поля та городів. До праці зганяли дітей з шкіл, старих і немічних, хто тільки міг рухатися ще, всі працювали. 78-літній бабусі Одарці, мені і тітці Катрі припало збирання картоплі. Люди були ще голодні і зморені, картоплю хто сиру гриз, а дехто умудрився спекти на вогні. Серед таких була бабусина племінниця тітка Катря.

На нещастя, тітку Катрю застав бригадир, коли вона саме картоплю печену їла. Відібрав картоплю й почав Катрю бити. На цю сцену хтось гукнув бабусю. Бабуся зірвалася з місця і шулікою налетіла на бригадира, біла його лопатою і кляла: „Це же ти відібрав зерно у Катрі, це же ти виморив її діток і ввесь Катрин рід голодною смертю! Щоб ти знав, катюго, кого зачіпаєш, бо ми не простого тобі роду, а козацького! Не чіпай Терещенків рід, бо я з тебе кров пушу! Мало ви з нас знущалися, виморили народ голодом з своїм Сталіном і ще вам, проклятуці, мало?!“.

При згадці про Сталіна всі аж застогнали з переляку. Утік закритий бригадир ледве живим. Бабуся стояла задихана, просто-волоса, з лопатою в руках. Люди зі страхом дивилися на цю сцену, як німі раби.

Наслідки чекали нас жахливі. Бабусю забрали на допит в сільську раду, але бабуся оніміла, не промовила ні слова. Вдома тато ходив по хаті, взявшись за голову. „Що ж тепер буде?!“. На те прийшов лікар Зінченко, який був добрим приятелем родини. Щось довго з татом шепотіли, сперечалися, тато плакав. Перший раз у житті я побачила тата в такому безрадному становищі. На другий день Зінченко підписав довідку про божевілья і зв'язану Одарку повезли в лікарню, в дім божевільних, до Харкова. Бабуся була свідомо всього, що діялося, але безмовно покорилася.

Через два місяці бабуся повернулася додому дужа і здорова, ніж була перед тим, тільки обстрижена „під солдата“, як сама, жартуючи, нам говорила.

Розповідала нам про своє буття в „пеклі на землі“: „Було нас там багато. Одні реготали безупинно, інші плакали, рвучи на собі волосся, а інші кусали нігті до крові, ще інші не переставали молитися, їх били а вони молили-

(Закінчення на стор. 7)

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800
☎ (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com
Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$65.00 на рік, \$40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – \$55.00 на рік, \$35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення

Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040
☎ (973) 644-9510
E-mail adukr@optonline.net

Передплата

Марійка Пенджола ☎ (973) 292-9800 x 3042
E-mail subscription@svoboda-news.com

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Пора виступати проти беззаконня „Прихвизатори“ окупували узбережжя

Радіо „Свобода“ подало до відомства, що посилюється тиск влади проти журналістів в Україні. Опозиція домагається відкрити судову розправу на антиукраїнського прем'єра Миколи Азарова. Відомо, що цей українофоб вчинив стільки горя в Україні за час перебування в уряді, що за доконані злочини ним повинен зайнятися всенародний трибунал.

Остатньо він хоче покарати журналістів, які на засіданні уряду влаштували акцію протесту проти побиття своїх колег під час акцій у Києві 18 травня. Прем'єр на це відреагував вимогою позбавити їх акредитації журналістів. Про це заявив провідник фракції „Батьківщина“ Арсеній Яценюк.

Водночас провідник фракції „Свобода“ Олег Тягнибок заявив, що про-

ти прем'єр-міністра має бути відкрито кримінальне провадження через його спроби позбавити можливості журналістів виконувати свої професійні обов'язки. Це, без сумніву, слушна пропозиція.

Чи безкарно діючий прем'єр М. Азаров невдовзі наказуватиме вбивати активно діючих журналістів? Адже саме злочинці-урядовці закатували Григорія Іонгадзе, якому тепер виповнилося б 44 роки. Отже, пора таку підступну особу посадити до в'язниці, поки він ще не скоїв більшого горя, а, головне – не позбавив життя чесних українських патріотів. Ганьба тим, хто терпить того роду підступних злочинців.

Ярослав Стех,
Торонто

Чи потрібне прославлення царської династії?

В обласній дитячій бібліотеці ім. Кірова відкрилася дивна виставка, присвячена 400-літтю царювання в Росії Романових. Вона складається з великого стенду і стола навпроти стенду, де розміщено ряд матеріалів.

Виставка розташована біля сходів, що йдуть на другий поверх, і

якраз над тим столом є настінний розпис, де прославляється комуністичний режим, який несе відповідальність не тільки за вбивство Романових, а й за вбивство мільйонів людей.

Олександр Воловенко,
Донецьк

Бабуся Одарка...

(Закінчення зі стор. 6)

ся, а деякі повзали і здригалися – страшно було дивитися на нещасних. Я ж давала стусанів, кому треба було. Особливо, коли мене роздягли наголю і слухали моє серце. Хто дав їм право до мого серця, скільки Богом призначено, стільки й буду жити. А як заходили ті, що порядок наводили, я прикидалася сплячою. А як доходило до білки нещасних, я їх боронила, тоді й мені діставалося. Часом били так, що я непритомніла.

Однієї ночі я міцно заснула, навіть не чула стогону нещасних. Уві сні явилася мені Мати Божа. Стала біля моїх ніг уся в білому, з золотим розпушеним волоссям по плечах, а руки ніжні, білі... І так пальцем покивала на мене: „Одарко, заспокойся, досить тобі“. Так і сказала, ніби знала мене давно. Покрутила головою і зникла, ніби в тумані. Я глибоко відчула її

погляд, помолилася і вже нікого не чіпала, щоб не діялося, тільки ніяк не могла заговорити. Уночі здавалося, що я справді німа, то я шептала до себе і раділа.

Оце перше слово промовила у синовій хаті. Мовчїть. Виростеш, Оленко, не розказуй нікому про все пережите, бо нас люди засміють, що ми далися помирати, як мухи з голоду, і мовчати. Треба було відстояти, не дати катам пшеничку“.

Бабусю Одарку 1933 року, в лютому, опухлу й напівпритомну, мама забрала з хутора Вербівки. Не хотіла бабусю залишати свого хутора, хотіла там померти. У Вербівці ніхто не залишився живим, всі вимерли з голоду.

Мені довелося проїздити повз Вербівку в 1934 році. Спустошені хати стояли без вікон, без дверей, тонули у високих бур'янах.

„Що це, мамо, а де люди ділися?“ – запитала. „О, доню, доню, все живе вимерло з голоду“, – почула відповідь. Мені тоді було 11 років.

Шановні дописувачі!

Порівняно невеликий обсяг тижневика і значне число пропонувананих редакції матеріалів змушує звернутися до Вас з проханням надсилати до публікації тексти листів обсягом не більше, ніж 500 слів, тобто тричотири сторінки машинопису, через два інтервали. Редакція залишає за собою право скорочувати довгі тексти і виправляти їх згідно з чинним правописом. Просимо утримуватися від відступів від обраної теми для опису сторонніх щодо неї питань.

Фотографії просимо надсилати лише в додатку до листа, даючи їм назви, які зазначені в тексті. Назва фотографії і підпис до неї – це різні речі. Не позначайте світліни загальноживаними числами чи словами, тому що комп'ютер не зможе їх відрізнити. Разом з прізвищами обов'язково подавайте повні імена осіб, про яких іде мова в тексті допису чи статті.

В електронних листах просимо вказувати поштову адресу і телефон автора.

Редакція

„Прихвизатори“ окупували узбережжя

Новоявлені мільйонери „прихвизатори“ окупували Чорноморське й Озівське узбережжя, де побудували свої багатоповерхові „хатинки“ та готелі для важливих персон з приватними пляжами, яхтовими причалами і вертолітними майданчиками. Окупація берегової смуги останнім часом набула такого масового характеру, що вже мешканцям міста та їхнім гостям не залишається вільного місця для відпочинку на морі. Одесити, обурені загарбниками, провели численні акції.

Посадник Одеси Олексій Костусев був змушений стати до боротьби з незаконною забудовою узбережжя. 30 квітня він повідомив на своїй сторінці у соціальній мережі, що під час прогулянки в Аркадію не зміг пройти до моря, де доступ до води перекрили розважальні заклади „Ітака“, „Аура“ і „Портофіно“, які на пляжах звели триповерхову споруду. Посягнути на приморську власність впливових підприємців і політиків міський голова не наважується.

Побувавши в Одесі, Генеральний прокурор Віктор Пшонка заявив, що прибережна забудова вже набула загрозливого масштабу, і наказав усі

незаконно збудовані споруди знести, протиправно зайняті земельні ділянки повернути державі або територіальним громадам, винних притягнути до відповідальності. Але, як кажуть у народі, від слова до діла – як від землі до неба, а від хвалька-базікала – робота ніяка.

Фактично Генеральний прокурор уже розписався у своєму безсиллі побороти „прихвизаторів“ узбережжя. Спливає час, а ще жодна волосина з їхніх голів не впала.

За моїми спостереженнями, забудова приморських схилів в Одесі не припинялася навіть у травневі свята. Назву лише кількох власників одеського берега. Котеджне селище „Золотий берег“ – власність компанії „Hi-Raise Constructions“ (голова ради директорів Володимир Рондін), житловий комплекс „Maristella“ належить родині народного депутата Юрія Крука, 23-поверховий комплекс „Руслан і Людмила“, комплекси „Морська симфонія“, „Білий парус“ та „Аркадійський палац“, особиста резиденція підприємця Василя Хмельницького „Зелений берег“.

Сергій Горичів,
Одеса

Комплекс „Maristella“ сім'ї народного депутата Юрія Крука. (Фото з соціальних мереж)

ЗУСТРІЧ СТУДЕНТІВ ГІМНАЗІЙ 2013

БАЙРОЙТ, БЕРХТЕСГАДЕН,
КАРЛСФЕЛЬД, ЛЯНДСГУТ і РЕГЕНСБУРГ
(Німеччина 1945-1949 р.р.)

СОЮЗІВКА, 9-11 вересня 2013 року.

Запрошуємо студентів та мешканців інших таборів.
За інформаціями просимо звертатися до членів
Організаційного Комітету.

Байройт:

Богдан Голь 215-997-2978 ; nadhob@juno.com
Слава Білас 215-886-6049 : slavab@verizon.net

Берхтесгаден :

Ярко Салдан 416-231-3809 ; ysaldan@yahoo.com
Оля Савчук; 845-626-2948

Карлсфельд:

Петро Круль 301-434-6075; pkrul@verizon.net

Ляндсгут:

Алько Слоневський 301-695-6343 ; slonar@verizon.net
Ніна Шуст 330-668-6595; Nestor Shust@aol.com 718-631-9102

Регенсбург:

Ліля Сохан: 201-391-2581; isochan@optonline.net

голова зустрічі: Ігор Сохан

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Провід літніх таборів прибув на „Вовчу Тропу“

Наталка Фірко

ІСТ-ЧЕТГЕМ, Нью-Йорк. – Члени Окружної таборової комісії з своїми родинами прибули на пластову оселю „Вовча Тропа“, щоб приготувати літні табори для таборовиків.

Пластові табори на „Вовчій Тропі“ почнуться в неділю, 7 липня, а закінчаться в суботу, 27 липня, (табір старшого юнацтва закінчиться 21 липня). Таборовиків буде понад 265.

Цього року комендантами будуть у таборі новачок – Андрея Вотерс (станція Філядельфії), у таборі новаків – Християн Крочак (станція Філядельфії), у таборі юначок – Зоя Ріпецька (станція Чикаго), у таборі юнаків – Андрій Зварич (станція Філядельфії), у таборі старшого юнацтва (Ю-2) – Павло Яримович (станція Ньюарку).

На „Вовчій Тропі“ також відбуваються різ-

ні з'їзди пластуни, ради старшого пластуна і сеньйорату та дошки і вишколи для виховників.

Цього літа буде відзначено 60-ліття оселі „Вовча Тропа“. Від 1953 року пластуни з різних сторін Америки таборують на цій оселі. Серед чудової природи та між своїми друзями таборовики мають нагоду збагатити свої пластові знання та співжити з однолітками. Тут творяться дружби, які залишаються на ціле життя.

„Вовча Тропа“ є одною з декількох пластових оселей в США. Вона є найбільшою пластовою оселею і, на думку багатьох таборовиків, найбільш мальовничою. Гористий терен, пахучі ліси та квітучі поляни нагадують Карпати.

За останніх 60 років тут таборували тисячі пластуни і відбулися багатолюдні ювілейні пластові зустрічі. Запрошуємо усіх на „Вовчу Тропу“.

Коменданти літніх таборів на „Вовчій Тропі“ під час передтаборного засідання 11 травня (зліва): Андрій Зварич, Павло Яримович, Зоя Ріпецька, Християн Крочак і Андрея Вотерс. (Фото: Туля Білик-Шатинська)

Великодні гагілки виводили в Нью-Йорку

Р. Л. Хомяк

НЬЮ-ЙОРК. – На Великдень за юліанським календарем, 5 травня, діти віком від чотирьох до 16 років виводили гагілки на асфальті перед Українською католицькою церквою св. Юра. На час виступу, за попе-

реднім домовленням, поліція перекрила в'їзд на 7-му вулицю. Парафіяни й гості стояли довкруги тимчасового майданчика.

Це була віднова традиції, якої не здійснювали протягом ряду років. Традицію відновила суботня Школа українознавства в Нью-Йорку,

яку спонсорує Об'єднання Українців Америки (ОУА) „Самопоміч“. Директор школи Іван Макар розповів, що коли він був юнаком, діти виводили гагілки біля церкви св. Юра. Дирекція школи вирішила відновити звичай цього року.

Протягом кількох тижнів Христа

Горська-Макар навчала учнів гагілки. Батьки подбали про вишиванки, і діти танцювали й співали веснянки, як це робили їхні предки протягом сотень років.

В програмі показу були традиційні гагілки „А вже весна скресла“, „Посаджу я грушечку“, „Подольночка“, „Вію вінець“ та інші. Глядачі нагороджували школярів оплесками.

Гагілки біля Української католицької церкви св. Юра в Нью-Йорку. (Фото: Катя Наливайко)

Відбулися збори спортивного осередку „Тризуб“

Роман Лужецький

ГОРШАМ, Пенсильванія. – Український спортивний осередок (УСО) „Тризуб“ – найстаріша українська спортова установа в США, 17 квітня скликав 63-ті загальні збори.

Голова УСО Данило Ниш відкрив збори. Першим звітував скарбник Адріян Гаврилів, який повідомив, що прихід становив 153 тис. дол., а витрати – 150 тис. дол. За фінансо-

ві справи спортової ланки „Ukrainian Nationals“ звітував Іван Німчук (прихід становив 174.6 тис. дол., а витрати – 166.8 тис. дол.).

Управитель „Тризубівки“ Ярослав Козак звітував про діяльність господарської частини. Тарас Козак представив звіт спортивного життя. Минулого року були активними 37 команд копаного м'яча – одна жіноча, дві чоловічі й 34 молодіжних. Перша команда під проводом Петра

Харечка і тренера Петра Борецького здобула шосте місце в „United Soccer League“. Жіноча команда під проводом Йосипа Гозика здобула четверте місце. Молодіжні дружини об'єднують понад 400 осіб.

Під проводом Д. Ниша відбувся 11-ий футбольний турнір з участю 178 дружин, а другий футбольний турнір – з участю 42 дівочих дружин. У 2012 році була відкрита футбольна академія для дітей до восьми років.

Спортовці „Тризуба“ брали участь у змаганнях Української спортової централі Америки й Канади, які відбулися на Союзівці. На закінчення звіту Т. Козак передав чек на 10 тис. дол. на розбудову й покращення спортової оселі.

Богдан Сірий звітував за Контрольну комісію, а Микола Бойчук – за Товариський суд.

Номінаційна комісія на чолі з Василем Юром запропонувала нову дирекцію й управу „Тризуба“, яку присутні прийняли одногосно.

Дирекція „Тризуба“: голова Д. Ниш, заступники Юрій Поритко, Богдан Пазуняк, Я. Козак, Т. Козак.

Директори: Остап Левицький, Стефан Кундеревиц, Роксоляна Рунет, В. Юр, Адріян Гаврилів, Микола Максимюк. Пресові референти: Роман Лужецький і Євген Луців.

Управу спортової ланки „Ukrainian Nationals“ обрано у складі: голова Д. Ниш, заступники – Т. Козак, П. Харечко, П. Борецький; скарбник І. Німчук, секретар Й. Гозик, провідник турнірів Шерил Монато, референт спортивних площ Баб Сітлер.

На закінчення Д. Ниш загально окреслив пляни „Тризуба“ і спортової ланки „Ukrainian Nationals“.

Нова управа Українського спортивного осередку „Тризуб“ (перший ряд зліва): Микола Максимюк, Тарас Козак, Богдан Пазуняк, Ярослав Козак, Данило Ниш, Роксоляна Рунет, Стефан Кундеревиц, Василь Юр, Остап Левицький, (другий ряд зліва): Роман Лужецький, Тарас Коваль, Адріян Гаврилів, Іван Німчук, Методій Борецький, Микола Бойчук, Петро Кондрат, Богдан Сірий, Стефан Абрам, Євген Луців, Ілля Буйневиц. (Фото: Мирослав Лужецький)

Діамантові розсипи: до 75-ліття Округи СУА у Філядельфії

Галина Генгало

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Сімдесят п'ять років вважається діамантовим ювілеєм. Це досить статечний вік для людини, тим більше поважний він для громадської організації, яка охоплює кілька поколінь. Як організаційна ланка Союзу Українок Америки (СУА) Округа у Філядельфії утворена у червні 1938 року. Її засновниками стали відділи СУА в Філядельфії: 41-ий, 42-ий, 46-ий, 47-ий, 48-ий та 52-ий, а першою головою – Олена Штогрин, на той час заступниця голови Головної Управи СУА.

Основним завданням Округи стало об'єднання усіх відділів, які діяли в околиці Філядельфії. Першими досягненнями Округи Ради, поміченими всією українською громадою США, стали відзначення 25-ліття смерті Лесі Українки та вшанування пам'яті Ольги Басараб.

Уже за рік, у березні 1939 року, відбувся Округний з'їзд, на який прибули делегатки від відділів в Трентоні (Нью-Джерзі), Алентавні та Честері. Це скріпило авторитет Округи Ради й активізувало організаційно-виховну працю Округи. Голова та члени Ради активно відвідували відділи, зустрічалися й розмовляли з союзницями та жіноцтвом, яке сердечно запрошувало на такі зустрічі. Спільно проведене свято Дня Матері та вечір, присвячений творчості Уляни Кравченко, сприяли зростанню союзницького членства.

1940 рік був ювілейним для Союзу Українок Америки. На відзна-

чення цієї дати та задля подальшого вшанування жінки і її ролі в родині, громаді, суспільстві, Округа вирішила відзначити День Української Жінки. Розгорнута програма з показом українських народних строїв, новітнього одягу, з застосуванням традиційного народного декору, вишивки, виступом танцювальних та співочих колективів в Інтернаціональному Інституті у Філядельфії представила українців та їхню культуру широкій американській громадськості, а українській спільноті засвідчила дієвість, силу та можливості самореалізації в такій поважній організації, як Союз Українок Америки.

Початки будь-якої доброї справи не є легкими. Сила словесного переконання має постійно підкріплюватися відповідними справами, налаштованістю на безпервну працю, а багато в чому й на жертвність. Усього цього було достатньо за 75 років діяльності Філядельфійської Округи Ради (згодом Управи) СУА. З року в рік зростали досягнення, зростало членство, зростав авторитет. Округна Рада стала членом Американського Червоного Хреста та Інтернаціонального Інституту у Філядельфії, членом Федерації Жіночих Клубів, започаткувала свій Клуб Військових Матерів, заснувала контакти й довготривалу співпрацю з іншими національними організаціями.

Довгоочікуване завершення війни принесло не лише радість перемоги, але й нові проблеми для українців. Тисячі біженців з бать-

ківщини потребували підтримки. Округа та відділи активно включаються в працю створеного для цих цілей Злученого Українського Американського Допомогового Комітету. З 1946 року Сполучені Штати почали приймати повоєнних прибульців, спочатку – дітей та одиноких матерів з дітьми. Створився комітет „Мати й дитина“, який згодом став складовою частиною суспільної опіки Округи СУА.

Втікачки від лихоліть війни не лише заповнили робочі місця на фабриках і заводах, вони включилися в працю вже існуючих відділів СУА, а згодом утворили нові відділи: 10-ий і 43-й у Філядельфії, 11-ий в Трентоні, 13-ий у Честері та 54-ий у Вілмінгтоні (Делавер).

На початку 1950-их років Округа вже об'єднувала 15 відділів. З 1949 року вона вже мала постійне представництво в Українському Конгресовому Комітеті Америки. Разом з усім СУА та іншими українськими організаціями, Округа активно встала на захист українських політичних в'язнів в СРСР: відбувалися протестні віча, надсилалися листи до керівників держав, розвінчувалися потоки неправди та лжесвідощів з боку комуністичних пропагандистів, організувалася підтримка для сімей і дітей політичних в'язнів.

В Окрузі творилися нові відділи, що своїм завданням вбачали відновлення пам'яті про жертви українців в боротьбі з комуністичним режимом. Про це свідчать прийняті імена, як от Відділ ім. 500 героїнь Кінгрі, чи Відділ Незнаної Героїні.

Розвивала Округа також і куль-

турну співпрацю з американською громадою. Про українську культуру, її різноманітність, про талановитість українців, яку засвідчували виставки, врешті заговорили й американці. Незабутній слід в пам'яті філядельфійців залишили організовані Округою в Інтернаціональному Інституті Філядельфії покази надбань української культури, представлення родинних обрядів, українських різдвяних та великодніх традицій, майстер-класи з писання писанок, до яких долучалися всі бажаючі.

1960-ті роки позначилися розширенням виховної референтури. Дитячі „Світлички“, що відкривалися при відділах, дитячі драматичні гуртки потребували підтримки й методичного спрямування. Округа заопікувалася організацією виховних семінарів як для вчителів „Світличок“, так і для батьків та всіх зацікавлених, а досягнення „Світличок“ представляла на виставках дитячої творчості.

Міцністю Округи була зумовлена стійкістю її членства. До середини 1970-их років Округа СУА у Філядельфії була найбільшою в цілому Союзі Українок Америки. Вона об'єднувала 20 відділів на теренах Пенсильванії, Нью-Джерзі та Делаверу: 2-ий і 13-ий у Честері; 10-ий, 20-ий, 41-ий, 42-ий, 43-ий, 44-ий, 48-ий, 52-ий, 76-ий, 88-ий, 90-ий, 98-ий – у Філядельфії, 11-ий в Трентоні, 40-ий в Алентавні, 91-ий у Бетлегемі, 54-ий у Вілмінгтоні, як також 59-ий у Балтиморі (Мери-

(Закінчення на стор. 13)

Митрополія вшанувала пам'ять Митрополита Константина

ПІТСБУРГ. – 18 травня, день першої річниці з дня смерті Митрополита Константина, третього первоєрарха Української Православної Церкви в США, молитовно відзначили духовенство та вірні у парафії св. князя Володимира Великого.

Літургію з цієї нагоди служили Митрополит Антоній та Єпископ Даниїл в сослуженні оо. Івана Галушцака, Роберта Попічака, Михайла Гонтарука, Марка Свіндла, Паїсія МакГрата, Василя Довгана та Василя Дмитришина. Були присутні на Богослужінні Архимандрит Дмитрій, оо. Іван Наконечний, Мирон Оригон, Степан Репа, Тимофій Томсон, диякон Денис Лапушанський, семінаристи-іподиякони Адріян Мазур, Іоан Мазур, Юрій Андрейко та Іван Чопко разом з семінарстами Володимиром Суканцем, Воло-

димиром Яворським та місцевими прислужниками.

На Літургії були присутні парафіяни з Пенсильванії та Огайо. Після Літургії Митрополит Антоній звернувся до присутніх, згадуючи про особисті взаємини з Митрополитом Константином за 46 років.

Поминальний обід відбувся в парафіяльній залі. Спогадами про Митрополита Константина поділилися о. І. Галушцак та о. І. Наконечний. Дарія Мазур, сестра покійного, на завершення подякувала всім присутнім і закликала спрямувати свої молитви до Бога за упокій душі її брата. День завершився Панахидою на Володимирському парафіяльному цвинтарі, на могилі Митрополита Константина.

Консисто́рія УПЦ в США

Панахида на Володимирському парафіяльному цвинтарі, на могилі Митрополита Константина.

Сеньйори УНСоюзу та Друзі! Вже час замовляти кімнати на З'їзд Сеньйорів на Союзівці!

Союзівка - тел. 845-626-5641

Від неділі, 9 червня, до п'ятниці, 14 червня 2013 р.
Реєстрація від неділі, год. 4:00 по пол.

Побут включає 5 нічлігів, харчування від понеділка з сніданком до п'ятниці з полуденком, бенкет, доповіді, розвагові програми та податки і чайові.

Члени УНС:

Одна особа - \$510; дві особи в кімнаті - \$440 від особи

Один вечір за особу \$140; дві особи в кімнаті - \$112 від особи

Не-члени УНС:

Одна особа - \$560; дві особи в кімнаті - \$455 від особи

Один вечір за особу \$145; дві особи в кімнаті - \$120 від особи

Бенкет і програма в четвер, 13 червня 2013 р. \$50 від особи,

Не забудьте вишиванки на бенкет,
та по можливості привезти речі на ліцитацію!

За інформаціями просимо звертатися до

Оксани Тритяк, тел. 973 292-9800 дод. 3071

Заохочуємо Вас запросити Ваших друзів на з'їзд.

Ми все гостям раді!

В Нью-Йорку відбувся 37-ий український фестиваль

Левко Хмельковський

НЬЮ-ЙОРК. – 17-19 травня відбувся 37-ий щорічний фестиваль Української католицької церкви св. Юра в нижній частині Мангетону. Багато американців завітали на звуки українського співу і відвідали 7-му вулицю, вздовж якої тривав продаж українських пам'яток.

Гостей приваблювали національні страви, які приготувало Сестрицтво церкви на чолі з Іванною Ковч. Також в українській кухні „Стріча“ частували гостей Іванка Заяць, Марія Василик, Галина Лещук та інші.

У центрі свята була прикрашена фестивалним транспарантом сцена, на якій відбулося п'ять великих концертів. У приготуванні концертів брали участь директор програми Анна Бачинська, директори Академії св. Юра о. Петро Шишка і початкової школи при церкві св. Юра сестра Теодозія Луків, адміністратор церковної канцелярії Ірка Гордеева і управитель Ірена Савано, репетитор Марія Маслович. Шати для хору приготувала Дарія Генза. Голова фестивалю Андрій Стасів, Віка Гордеева і Ольга Жураківська були ведучими концертів.

Фестиваль дав нагоду ще раз показати майстерність танцювальних колективів, які провадять в школах танцю професійні хоре-

Танцюють діти з Перт-Амбой, Нью-Джерзі. (Фото: Левко Хмельковський)

ографи Андрій Цибик („Іскра“ у Випані, Нью-Джерзі, „Світанок“ в Нью-Йорку, „Цвітка“ в Рокланд Кавнті, Нью-Йорк), Григорій Момот („Барвінок“ в Савт Бавнд-Бруку, Нью-Джерзі, „Весна“ в Нью-Йорку, „Калинонька“ в Стемфорді, Конектикат), Орlando і Лариса Пагани („Трембіта“ в Йонкерсі, Нью-Йорк, „Сузір'я“ в Пасейку, Нью-Джерзі, „Мрія“ в Гемстеді, Нью-Йорк, а також „Сизокрилі“ з школи танців ім. Роми Прийми-Богачевської), Надія Лемеґа („Червона калина“ в Джерзі-Ситі і „Веселка“ в Перт-Амбой, Нью-Джерзі), Ярko Добрянський („Річка“ в Перт-Амбой), Школа бального танцю Наталі Лемішки і танцювальний ансамбль „Бабаросин“ з Нью-Йорку, „Чорнобривці“ з Стайтен-Айленду, Нью-Йорк.

Виступ „Сизокрилик“ став можливим завдяки грантові Ради мистецтв штату Нью-Йорк. Звукорежисером концертів був Віктор Сидір з помічниками.

На фестивалі були представлені дівочий хор церкви св. Юра (керівник А. Бачинська), хор початкової школи св. Юра (керівник сестра Bernarda), хор церкви св. Юра (диригент Андрій Добрянський), до співу були запрошені Наталя і Данило Блищаки, Владислав Чорний, Мирося Греб, Божена Дергало, Софія Наїда, сестри Орос, Максим Лозинський, Володимир Добак, Христи-

на Шафранська.

Суботній денний концерт відкрили крихітні „артисти“ з „Світлички“ 83-го відділу Союзу Українок Америки під керівництвом Д. Гензи. Чарівне враження справили діти в українських строях на тлі висотних будівель Мангетону. Молоді глядачі бурхливо схвальновали бальні танці „Киеве мій“, „Гуцулка Ксеня“, „Знову твіст“, „Літній вальс“, які підготувала зі своєю школою Наталя Лемішка. Американських глядачів приваблювали народні танці різних регіонів України у притаманних тамтешнім мешканцям строях – запорізькі, полтавські, гуцульські, буковинські, подільські, закарпатські і, звісно, гопак. Це варто було побачити! Були також жартівливі танці „Мишки і кіт“ („Сузір'я“), „Бабин борщ“ („Трембіта“) та інші.

Після суботніх концертів відбулася забава, на якій грав гурт „Анна Марія“.

Свято спонзорували Українська Федеральна кредитова кооператива „Самопоміч“ (Нью-Йорк), сім'я Дробенків (компанія послуг і пам'яток „Арка“), д-р Тарас Одуляк, Юлія та Іван Росцішевські, „World Direct Telecommunications“, „Two Bridges Neighborhood Council“, компанія „Міст“ та інші.

Допомогли у проведенні фестивалю Український Конгресовий Комітет Америки (президент Тамара Олексій) і його відділ в

Танець „Киеве мій“ представила Школа бального танцю.

Ведучі Ольга Жураківська і Андрій Стасів.

Нью-Йорку (голова Іванка Заяць), Марійська дружина (Ліда Парфенюк), Організація оборони чотирьох свобод України (голова Степан Качурак, секретар Адриян Дябога), Союз Українок Америки (президент Мар'яна Заяць), парох церкви св. Юра о. Bernard Панчук, інші численні організації та добродії, а також добровольці, які прибирали вулицю, ліпили вареники і смажили до них цибулю. Фестиваль ще раз засвідчив силу і спадковість української культури, зокрема пісні і танцю, які знайшли свій розвиток на американській землі.

Танцюють учні Андрія Цибика з школи „Іскра“ (Випані, Нью-Джерзі).

Численні учасники свята.

Добродійна Акція - Союзівка потребує Вас!

2013

Фестиваль Української Культури

на Союзівці
Kerhonkson, New York

Забави
в п'ятницю
і в суботу
орк.
"Грім"

Організатор
Українська Народна Фундація
під патронатом
Посольства України-США

12-14 липня

www.vikamusic.com.ua

S
I
N
G
E
R

S
O
N
G
W
R
I
T
E
R

ПІСНЯ
"НАД НАШОЮ
УКРАЇНОЮ"
З КОНКУРСУ
КРОК ДО ЗІРОК

Віка

у супроводі оркестру

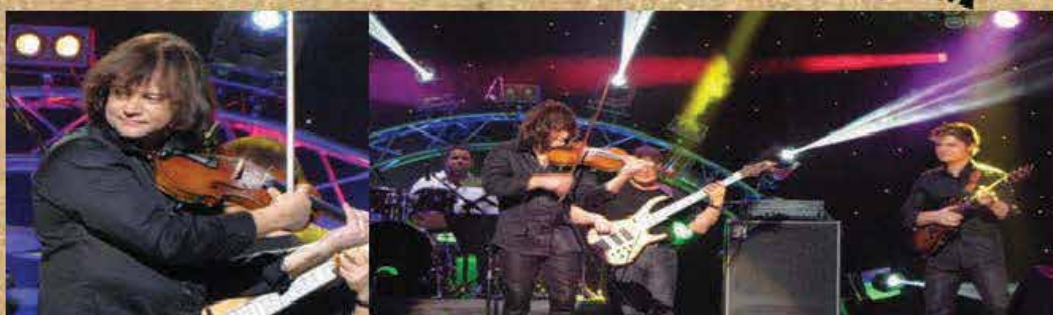
музика * танці * спів *
смачні традиційні страви *
ярмарок і багато більше...

Soyuzivka
Heritage Center

216 Foordmore Rd
Kerhonkson NY 12446
845-626-5641 • soyuzivka@aol.com
www.soyuzivka.com

Vendor info: 203-274-5579 • heritageuki@optonline.net

Василь Попадюк та "Paradise Band"

"Дунай" - Канада

Хор "Думка"

Школа Танцю Роми Прийми Богачевської

Транспорт для
гостей
Готель Hudson
Valley
1888-9-Hudson

"Дзвін"

Our Sponsors:

НАУКА

Імігранти як віруючі люди

НЬО-ЙОРК. 23 березня в лекційній залі Наукового Товариства ім. Шевченка відбулася лекція кандидата історичних наук, проректора Донецького Християнського університету, фулбрайтівської стипендіятки 2012-2013 років Олени Панич. Темою лекції була „Пам'ять та ідентичність віруючих-імігрантів з країн пострадянського простору в США“. В рамках теми доповідачка розглянула питання історії та культурних особливостей діаспори євангельських віруючих, що виїхали з країн колишнього СРСР до США у 1980-2000-их роках.

Як повідомила О. Панич, чисельністю ця імігрантська спільнота охоплює від 70 до 100 тис. осіб, з яких близько половини – українського походження. Головна форма комунікації цих людей – релігійна громада протестантського типу (конгрегація). Сьогодні такі релігійні громади імігрантів є майже у всіх американських штатах, але найбільше їх у штатах Каліфорнія, Орегон, Вашингтон. Крім того, на території США діють також численні союзи та асоціації слов'янських євангель-

ських громад.

Євангельська імігрантська спільнота характеризується домінуванням релігійної ідентичності. Вона створює окрему релігійну культуру зі своєю системою організації, цінностями та етосом.

Під час своєї доповіді О. Панич презентувала головні результати власних досліджень (зокрема, на основі індивідуальних спостережень та інтерв'ю), проведених серед представників цієї імігрантської спільноти. Головні аспекти, які були висвітлені, – це мотиви еміграції, шляхи соціально-економічної адаптації, способи збереження віри та культури у новій країні.

О. Панич зазначила, що в 1980-их та 1990-их роках євангельські віруючі (поруч з єврейським населенням) становили значну частину імігрантів з України. Це пояснюється тим, що в умовах радянського державного атеїзму мало місце переслідування людей за ознакою „свободи віросповідання“, і тому вони отримали від уряду США статус біженців. Проте разом з роз-

падом комуністичної системи становище євангеліків на території колишніх радянських республік і зокрема в Україні суттєво змінилося. В незалежній Україні вони не переслідуються за віру. Відтак причини їхньої еміграції у пострадянський період мали переважно економічний характер.

Умови соціально-економічної адаптації в США були досить таки складними через культурно-світоглядну та мовну різницю першого покоління еміграції. Проте релігійні організації дали імігрантам змогу розвинути мережу контактів, необхідну для пристосування в новому середовищі. Помісна Церква (конгрегація), як правило, також є центром культурного і релігійного життя імігрантів тієї чи іншої місцевості, осередком, який забезпечує збереження їхньої колективної ідентичності. В більшості таких помісних Церков ще зберігаються російська або українська мова Богослужіння.

Основною турботою євангельських імігрантів стає збереження традиційної для них релігійної

Олена Панич під час доповіді в Науковому Товаристві ім. Шевченка в Нью-Йорку. (Фото: Василь Лопух)

етики і „чистоти віри“, зокрема за допомогою шлюбно-родинних стосунків у межах своєї релігійної групи. Історія слов'янської євангельської спільноти на території США свідчить про те, що ця релігійна група повторює модель розвитку, загалом характерну для діаспори. Особливістю її є виразне домінування релігійного чинника над етнічним, такий висновок зробила дослідниця на завершення доповіді, а відтак відповіла на запитання присутніх.

Пресова група НТШ-А

Вечір пам'яті безсмертної Лесі

ФЛЯДЕЛЬФІЯ. – 4 квітня Товариство „Свята Софія“ у США (ТССА) та місцевий Осередок Наукового Товариства ім. Шевченка організували доповідь на тему „Леся Українка і німецька література. До 100-річчя смерті поетки“, з якою виступив відомий громадський діяч, германіст, президент Української Вільної Академії Наук в Нью-Йорку проф. Альберт Кіпа.

Доповідач зосередив свою увагу на аналізі впливів німецьких авторів, особливо Гайнріха Гайне на творчість української поетки. Саме Г. Гайне можна вважати ментором Лесі Українки: вона оцінювала свої поетичні здібності, зіставляючи себе з ним. Як зазначив доповідач, вона вповні оволоділа німецькою мовою й виплекала любов до німецької літератури ще з молодих

років, а її критичні есеї та листи щедро пересипані німецькими словами, фразами та висловами літературного походження.

Леся Українка глибоко шанувала Вольфганга Гете, Бертольда Авербаха, Г. Гайне та Фрідріха Шілера, рекомендуючи включити українськомовні переклади їхніх творів до серії „Європейської бібліотеки“, яку плянувала підготувати та видати „Плеяда“ – літературний гурток української молоді.

А. Кіпа проаналізував популярну серед дослідників творчості поетеси тему „Леся Українка та Гергарт Гавптман“, особливо вплив драм Г. Гавптмана „Перед заходом сонця“ та „Затоплений дзвін“ на „Блакитну Троянду“ та „Лісову пісню“ Лесі Українки.

Її знайомство з творами Г. Гав-

Доповідає проф. д-р Альберт Кіпа.

птмана доповідач поділив на три фази, які загалом тривали майже останніх 20 років життя поетеси. Звідси її досконале знання драми-казки „Затоплений дзвін“, який став стимулом для концепції драми „Лісова пісня“.

Доповідач представив низку паралелізмів між обома творами, особливо в царині використання національного фольклору та мітології, а також у психології героїв. Відтак А. Кіпа детально проаналізував структуру драми „Лісова пісня“ – шедевр, в якому Леся Українка не лише „зображує цілу енциклопедію української/волинської демонології“, а поетично зображує людські первісні ситуації.

Як зазначив доповідач, у драмі зустрічаються два світи: казковий світ природи з його мітичними істотами та прозаїчний буденний світ з його хитрими людьми. У непомітному сплетінні обох світів виявляється місцевою драматурга, яка підпорядковує головний конфлікт головній ідеї – прагненню гармонійного, вільного життя, високого покликання, краси,

(Закінчення на стор. 18)

Сесія НТШ відбулася у Дніпропетровську

Володимир Єфимов

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – Осередок Наукового товариства ім. Шевченка (НТШ) збирається на сесію раз на рік, наприкінці березня. Цього року відбулася 16 квітня ХХІV сесія, на яку було представлено 41 доповідь, що майже удвічі більше, ніж у 2012 році. І це дотично підтверджує тезу: від заснування у 1892 році НТШ на практиці являє собою справжню народну українську національну академію наук.

Якщо порівняти НТШ з офіційною Національною Академією Наук (НАН) України, то у 2013 році в Україні вже не чути про якісь нові наукові відкриття. Останніми роками немає публікацій, на міжнародні премії немає кого висувати. Президент НАН України Євген Патон „носить лавровий вінок“ свого діда Оскара Патона (німецького походження), у промовах вихвалює владу Віктора Януковича-

Миколи Азарова, а українською наукою зовсім не піклується.

Державне фінансування фундаментальної науки в Україні тепер копійчане. Так, у Дніпропетровську було два потужних наукових інститути НАН (Технічної механіки та Геотехнічної механіки, які

працювали на вивчення космосу та на гірничу справу), але нині вони лише здають в оренду свої чудові приміщення комерційним фірмам. Близько 40 тис. науковців виїхали з України працювати за кордоном.

У Дніпропетровську існує лише міський осередок НТШ, хоч в

На секційному засіданні НТШ у Дніпропетровську.

області є десятки потужних наукових та освітянських установ у п'яти великих містах – науково-промислових центрах. На жаль, у Кривому Розі, Дніпродзержинську та інших містах так і не створені осередки НТШ.

Цьогорічною програмою сесії НТШ у Дніпропетровську було передбачено чотири доповіді на пленарному засіданні, з яких лише одна стосувалася Тараса Шевченка. Тема її – „Постать Тараса Шевченка в діяльності українських громад Наддніпрянщини 1960-их років“, доповідач – голова осередку НТШ проф. Сергій Світленко.

Крім пленарного, сесія мала три секційних засідання – „Історична україністика“, „Історія освіти, науки і техніки“, „Всесвітня історія“. Найбільш вагомі у науковому плані були доповіді археолога проф. Ірини Ковальової „Місце Самарь у переліку козацьких пам'яток України“, проф. Варфоломія Савчука „Учительський інститут у Катеринославі“, доктора історичних наук

(Закінчення на стор. 18)

НОВИНИ З НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ „ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ“

Княжий дар від Української американської асоціації університетських професорів

Петро Кралюк

ОСТРОГ, Рівненська область. – Інститут досліджень української діаспори Національного університету „Острозька академія“ отримав княжий дар – грант від Української американської асоціації університетських професорів (УААУП) у розмірі понад 70 тис. дол., призначений на наукову та видавничу діяльність. Українські вчені в Америці підтримали діяльність інституції, яка вже понад 10 років працює над вивченням доробку закордонного українства.

Цей дослідний центр було створено у січні 2002 року рішенням Вченої ради університету з метою вивчення життя та діяльності українців, які проживають поза межами України. Директор інституту – доктор історичних наук, декан факультету міжнародних відносин Алла Атаманенко.

Протягом 10 років інститут видав понад 30 наукових та науково-популярних книг, серед яких – праці відомих вчених української еміграції Олександра Оглоблина про гетьмана Івана Мазепу, Симона Наріжного – про українську еміграцію між двома світовими війнами, Теодора Мацьківа – про Хмельниччину, Любомира Винара – про Олега Кандибу та інші.

Інститут спільно з закордонними науковими установами підготував і видав низку книг з історії наукових установ в діаспорі, зокре-

ма Українського історичного товариства, Світової наукової ради при Світовому Конгресі Українців, УААУП, Української Вільної Академії Наук у США.

За 10 років Інститут видав вісім випусків „Наукових записок: серія „Історія“, що присвячені актуальним проблемам дослідження української діаспори. Більшість з них містять матеріали міжнародних наукових конференцій, присвячених вивченню різних аспектів діяльності закордонних українців, які інститут проводить що два роки.

При інституті діє редакційне бюро журналу „Український історик“ – єдиного фахового історичного міжнародного журналу поза Україною, у якому співпрацюють провідні українські вчені з України та діаспори. Видано та готуються до друку індивідуальні та колективні монографічні дослідження співробітників інституту, а також інші видання.

Зокрема вийдуть з друку підготовлені у співпраці з Українським історичним товариством збірник праць відомого історика Марка Антоновича, збірник досліджень співробітників Варшавського наукового інституту, присвячений гетьманові Іванові Мазепі, спогади Наталії Полонської-Василенко, Лева Биковського та інших.

При інституті функціонують бібліотека та архів діаспоріани, що формуються завдяки співпра-

ці з науковими установами закордонного українства, добродіями, що надсилають книги та архівні матеріали. Сьогодні книгозбірня складає понад 20 тис. видань, серед яких рідкісні видання міжвоєнного періоду, книжкові колекції Українського історичного товариства (УІТ), Канадського інституту українських студій, УВАН у США, Українського Вільного Університету, Інституту дослідів Волині, Центру дослідження іміграційної історії Міннесотського державного університету та інш.

Є приватні книгозбірні проф. Л. Винара, проф. Якова Гурського, д-ра Константина Бризгуна, Михайла Хом'яка, Олени та Івана Стадників. Серед архівних збірок найбільшою популярністю користується архів УІТ та д-ра Л. Винара, архів Євгена Храпливого, Михайла Боровського. Студенти академії мають можливість слухати лекції провідних професорів американських університетів завдяки унікальній колекції дисків, подарованою Анною Винар у пам'ять її батьків Лідії та Ростислава Кузьмичів.

Співробітників інституту запрошують з доповідями на наукових форумах різного рівня. В академії завдяки інституту започатковано курси лекцій, присвячені закордонному українству.

Співробітники інституту намагалися сприяти переданню в Україну пам'яток мистецтва, створе-

них поза Україною, ознайомленню з ними молоді. Сьогодні в академії експонуються твори Петра Капшученка, подаровані Брониславою Скорупською та родиною Михайлюків, скульптури та фотоколлажі Міртали (уродженої Кардиналовської-Пилипенко), подаровані автором. У вересні 2012 року під час чергової міжнародної наукової конференції, присвяченої діаспорі, відбулося відкриття виставки творів Олекси Новаківського, наданих проф. Миколою Мушинкою.

З УААУП інститут співпрацює вже довгий час. Ця організація була заснована 2 вересня 1961 року у передмісті Клівленду для допомоги українським вченим у наукових дослідках з українознавства. З 1964 й досьогодні грошові дотації від асоціації на різноманітні наукові та освітні заходи отримали низка українських наукових установ в США, Європі та Україні.

Колективи інституту та академії щиро вдячні президентові УААУП д-рові Л. Винарові, віце-президентові д-рові Асі Гумецькій, директору Наукового фонду д-рові Миронові Мельникові та усім членам асоціації за призначення гранту, високу оцінку і довіру до праці Інституту дослідження української діаспори Острозької академії.

Петро Кралюк – доктор філософських наук, професор, проректор Національного університету „Острозька академія“.

Конференція „Місія України в сучасному світі“

Ольга Гуртовенко

ОСТРОГ, Рівненська область. – 16 травня в Острозькій академії відбулася міжнародна конференція „Місія України в сучасному світі“. Серед доповідачів були колишній Президент України Леонід Кравчук, заступник директора з наукової роботи Інституту історії України Національної Академії Наук України Станіслав Кульчицький, завідувач відділу стратегій розвитку громадянського суспільства Національного інституту стратегічних досліджень Олександр Корнієвський та старший експерт з військових питань Інституту стратегічних досліджень Анатолій Павленко.

У доповідях подано досвід пристосування Європейського союзу до українських реалій та розповсюдження його ідей на сході України.

Колишній Президент України Леонід Кравчук під час конференції в Острозькій академії. (Фото: Олексій Бистровський)

Студенти академії навчатимуться у Польщі

Олексій Костюченко

ЛЬВІВ. – У Генеральному консульстві Польщі 14 травня відбулося засідання Консорціуму Варшавського університету та українських університетів, на якому ректор Острозької академії, проф. Ігор Пасічник підписав додаток до угоди про співпрацю між Варшавським університетом та Острозькою академією про наміри щодо відкриття магістерської програми „Східні студії в Острозькій академії“, яка діятиме з початком нового навчального року.

Учасники програми матимуть можливість отримати подвійний диплом – магістра Острозької академії та Варшавського університету.

Ректор Острозької академії Ігор Пасічник підписує угоду про співпрацю з Варшавським університетом. (Фото: Едуард Балашов)

Діамантові розсипи...

(Закінчення зі стор. 9)

ленд), та 78-ий у Вашингтоні.

Варто також зазначити, що до 1975 року Головний осідок СУА знаходився в Філядельфії, доки не переїхав до Нью-Йорку, куди також переїхала вся адміністрація та редакція органу СУА, журналу „Наше життя“.

У середині 1980-их років Окружна Управа переїхала у новопроданий громадою Український Освітньо-Культурний

Центр у Дженкінтавні біля Філядельфії. З цього часу розпочалася нова віха в діяльності організації. Головна увага була спрямована на згуртування членства. Активно проводилися дні відкритих дверей, конференції на теми, що цікавлять і хвилюють жінок, імпрези для залучення фондів на добродійні цілі, на видання книжок, будівництво Українського Музею в Нью-Йорку, оплату стипендій талановитій молоді в Бразилії, Європі, а згодом і в Україні.

У червні цього року Округа СУА у Філядельфії і всі її відділи

святкують діамантовий ювілей. За ці роки вона пережила хвилини злетів і відступів, але ніколи це не було зупинкою. Нема змоги перерахувати тут всі імпрези, доповіді, конференції, лекції-семінари, майстер-класи та творчі майстерні, організовані союзниками, як і не перечислити всіх паунків, грошових переказів, добродійних датків, тисячі з яких були переслані потребуючим українцям у світі.

А за тими паунками і грошиками – напружена і жертвенна праця сотень жінок, які були насампе-

ред чіємись доньками, дружинами, мамами й бабусями, але водночас – берегинями не лише свого сімейного вогнища, але й вогнища нашої культури, традицій, національної свідомості й відповідальності за суспільство сьогоднішнє і майбутнє.

То ж побажаймо членам Округи СУА у Філядельфії в цей діамантовий ювілей здоров'я й наснаги, залишатися такими ж активними і неспокоїними прикладами самовідданості для наступних поколінь союзників та активного жіноцтва.

УКРАЇНА І СВІТ

Симпозіум в пам'ять визначного українця

Микола Мушинка

ПРАГА. – 21 березня в старовинному „Клементинумі“ чеської столиці відбувся симпозіум, присвячений 90-літтю з дня народження визначного українського вченого Ореста Зілинського (1923–1976). Організатором симпозіуму була Слов'янська бібліотека в Празі (директор Лукаш Бабка), а його доповідачами – визначні науковці з України (Алла Атаманенко, Ольга Бенч, Лариса Вахніна, Іван Драч, Микола Жулинський, Роман Лубківський, Ростислав Радішевський та Ганна Скрипник), Чехії (Іржі Вацек, Надія Валашкова, Петер Калина та Давид Свобода) й Словаччини (Микола Мушинка та Мирослав Сополіга).

Кожен з них розглянув внесок О. Зілинського в україністику з іншої точки зору. Були це доповіді про О. Зілинського як дослідника давньої

української літератури, української літератури XIX–XX ст., про його внесок в українську фольклористику тощо. Кожну з цих ділянок він збагатив працями, які значно випередили офіційні советські гуманітарні науки. Прозвучали й доповіді про біографію вченого та спогади людей, які знали його особисто.

Ім'я визначного українського фольклориста та літературознавця, уродженця галицької Лемківщини, який від студентських років до передчасної смерті жив і працював у Празі, марно шукати в українських енциклопедіях та довідниках советського періоду, хоч для української культури він за порівняно коротке життя встиг зробити більше, ніж багато українських вчених, обвішаних орденами та медалями.

Єдина його провинна полягала в тому, що його глибоко наукові статті виходили за рамки „дозволеного“. Писав він про діячів „розстрі-

ляного відродження“, письменників-емігрантів, поетів-шістдесятників; уклав збірник творів чеських дисидентів у перекладі українською мовою, позитивно оцінив репресовану фольклористку Катерину Грушевську і фольклор українських заробітчан в США та Канаді, співпрацював з паризькою „Енциклопедією українознавства“ і Українським науковим інститутом Гарвардського університету. А це аж ніяк не вкладалося в рамки офіційної советської науки.

Під час дискусії обговорювалися питання, які й виходили за рамки теми симпозіуму: про сучасний стан книгодрукування в Україні, про стан української мови, про підготування до 200-ліття народження Тараса Шевченка тощо.

Складовою частиною симпозіуму була виставка „Орест Зілинський і його внесок у розвиток чеської україністики“ автора Богдана Зілинського (сина вченого). На ній було представлено документи про життя вченого, його книжкові публікації, фотографії, листи, рукописи та інші матеріали.

Майже всі доповідачі підкресливали, що величезний науковий доробок вченого в Україні переважно невідомий. Готову до друку верстку найвизначнішої праці О. Зілинського „Українські балади Східної Словаччини“ (635 стор.) комуністична цензура 1973 року фізично знищила, а про його передчасну смерть у 53-річному віці в Україні не було найменшої згадки.

Зате і Словацька і Чеська Академії наук вшанували пам'ять О. Зілинського не лише некрологами, але й посмертним виданням його книжкових монографій, а Україн-

ська Автокефальна Православна Церква в США з ініціативи Митрополита (пізніше Патріярха) Мстислава до 60-ліття з дня народження О. Зілинського видала книжку автора цих рядків під промовистою назвою „Науковець з душею поета“ (Бавнд-Брук, 1983; 58 стор.). Про ці праці в Україні не було найменшої згадки.

Пряшівщина вшанувала 80-ліття О. Зілинського 1993 року міжнародною науковою конференцією „Орест Зілинський і карпатознавство“, в якій брали участь науковці України та семи інших країн. На жаль, матеріали цієї конференції досі не публіковані.

Тепер маємо підстави сподіватися, що мовчанку навколо імені О. Зілинського вже подолано. Учасники з України привезли на симпозіум в Прагу сигнальні примірники двох його книжок, виданих у Києві цього року з солідними передмовами або післямовами про життя і наукову спадщину вченого: „Літературознавчі праці“ (упорядник Р. Радішевський та М. Мушинка; 672 стор.) та „Вибрані праці з фольклористики“ у двох книгах (упорядник М. Мушинка; кн. 1 – 354 стор.; кн. 2 – 512 стор.).

На симпозіумі було офіційно заявлено, що Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології НАН України в Києві ще цього року видасть „Українські балади Східної Словаччини“ (збережені лише в єдиній коректорській версії). В Києві буде видано й матеріали празького симпозіуму. Цими виданнями О. Зілинський повернеться в Україну, для якої він працював усе життя.

Микола Мушинка – закордонний член Національної Академії Наук України.

Зліва: директор Слов'янської бібліотеки Лукаш Бабка, Микола Мушинка та Богдан Зілинський. (Фото: Магда Мушинка)

Делегація з Калуша відвідала Мюнхен

Ірина Андрійів

МЮНХЕН. – Уже втретє за запрошення Німецько-українського наукового об'єднання ім. проф. Юрія Бойка-Блохна в особі його голови Дарини Блохін делегація з Калуша 19-22 квітня відвідала Німеччину, де у Мюнхені відбувся IV Міжнародний науковий конгрес „Україністика в Європі. Німецько-українські зв'язки“.

У складі делегації була рідна сестра композитора Володимира Івасюка – Оксана, доцент катедри сучасної української літерату-

ри Чернівецького національного університету, викладач Празького університету. Вчителі Калуського району приїхали з доповідями: директор Бережницької школи Галина Томащук розповіла про німецькі поселення-„колонії“ в Україні, вчитель історії Микола Квятковський говорив про українських оstarбайтерів та концентраційників. З собою привезли національні пісні, танці, вірші Катерина Гасяк, Христина Качак, Владислав Дем'янів, Андрій Кравець, Катерина Верхоляк, Зоряна Іванишин.

За внесок у розвиток осві-

ти, культури, науки та за сприяння оздоровленню дітей Д. Блохін була нагороджена подяками голови районної ради, священника, керівництва сиротинця, в котрий неодноразово передавала і особисто привозила гуманітарну допомогу (і на цей раз Д. Блохін відіслала делегацію не з порожніми руками).

У свою чергу отримали подяки олова районної ради Василь Дзундза, організатор поїздки Оксана Савчук та вчитель німецької мови Світлана Турянська.

Між обома сторонами була під-

писана угода про подальшу співпрацю, пізніше такий документ укладено і з українським дитячим інтернатом при Товаристві „Рідна школа“ в особі директора Марії Фіцак, де проживали калуські делегати, а влітку, з 30 червня, на 10 днів зупиняться 30 школярів району.

Наступного дня після Служби Божої у церкві св. Андрія Первозваного гості разом з зятем Степана Бандери – Андрієм поїхали на могили Провідника ОУН та його дочки Наталі, де залишили українські прапори. Пізніше відвідали замок короля Людвіга II та автоспідприємство BMW.

З нагоди славних річниць

Олекса Мартинець

ПРАГА. – З нагоди 74-ої річниць проголошення Карпатської України Міжнародне громадське об'єднання „Українська свобода“ 17 березня в ресторані „Дністер“ організувало лекцію „Карпатська Україна та її персоналії“, яку прочитав представник об'єднання о. Олег Зайнулін.

Після лекції українська громада відвідала Ольшанський цвинтар, де на могилах міністрів Карпатської України Степана Ключурака та Миколи Долиная о. О. Зайнулін, священник Української

Православної Церкви Київського патріярхату, відслужив Молебень.

10 березня українці Чехії в пам'ять Тараса Шевченка провели віче, яке розпочали з покладання квітів до підніжжя пам'ятника поетові. На вічі виступили депутат Львівської обласної ради, президент Міжнародного об'єднання „Українська свобода“ Богдан Костів і голова українського колективу „Родина“ Йосип Климкович.

Віче відбулося під національними, червоно-чорними революційними прапорами та стягами об'єднання „Свобода“.

Делегація з Калуша на могилі Степана Бандери.

Тепер найкращий час - ціни на нерухомостях низькі,
а відсотки та умови на мортгеджах найвигідніші!

Звертайтеся до Кредитівки Самопоміч Нью Йорк

3.25%*

**незмінний відсоток -
15-ти річний термін**

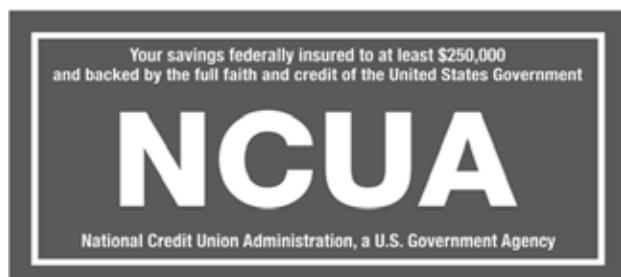
SELF RELIANCE NEW YORK Federal Credit Union

Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.

Головне бюро: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251
E-mail: Info@selfreliancenyc.org; Website: www.selfreliancenyc.org
Outside NYC call toll free: 1-888- SELFREL

Вигідно росташовані філії:

KERHONKSON: 6329 Route 209 Kerhonkson, NY 12446 Tel: 845 626-2938; Fax: 845 626-8636 ❖ **UNIONDALE:** 226 Uniondale Avenue Uniondale, NY 11553 Tel: 516 565-2393; Fax: 516 565-2097 ❖ **ASTORIA:** 32-01 31ST Avenue Astoria, NY 11106 Tel: 718 626-0506; Fax: 718 626-0458 ❖ **LINDENHURST:** 225 N 4th Street Lindenhurst, NY 11757 Tel: 631 867-5990; Fax: 631 867-5989

*Потрібно 20% завдатку; 1-4 родинний дім для вжитку домовласника; без нараховування точок (no points); нема штрафу за передчасне сплатення позички; 180 місяців до сплати; \$1,000 позичка коштує \$7.03. Відсотки на позичках можуть змінитись в будь-який час без попереднього повідомлення.

Страхування життя – чи я можу жити без нього?

Телефонуйте:
888-538-2833

Наявне не в усіх штатах.

“ Згідно статистики, 80% дітей після смерті одного з батьків - будь то чоловік чи жінка, чие життя не було застраховане, потрапляють у злидні. Отже, особисто ви можете жити без страховки, але ваша половина і ваші діти, без сумівну, не можуть. ”

SOYUZIVKA HERITAGE CENTER

Tennis Camp June 23-July 4

Kicks off the summer with 12 days of intensive tennis instruction and competitive play, for boys and girls age 10-18. Attendance will be limited to 45 students. Room, board, 24-hour supervision, expert lessons and loads of fun are included. Camp is under the direction of George Sawchak.

Tabir Ptashat

Session 1: June 23-29
Session 2: June 30-July 6

Ukrainian Plast tabir (camp) for children age 4-6 accompanied by their parents. Registration forms will also be appearing in the Svoboda and The Ukrainian Weekly in March and April. For further information, please contact Neonila Sochan at 973-984-7456.

2013 Summer Camp Information

Soyuzivka Heritage Center
P.O. Box 529, Kerhonkson, NY 12446

Roma Pryma Bohachevsky Ukrainian Dance Academy Workshop June 30- July 13

Vigorous 2-week dance training for more intermediate and advanced dancers age 16 and up under the direction of the Roma Pryma Bohachevsky Ukrainian Dance Foundation, culminating with performances on stage during the Ukrainian Cultural Festival weekend. Additional information <http://www.syzokryli.com/>

Ukrainian Heritage Day Camp

Session 1: July 14-19 • Session 2: July 21-26

A returning favorite, in the form of a day camp. Children age 4-7 will be exposed to Ukrainian heritage through daily activities such as dance, song, crafts and games. Children will walk away with an expanded knowledge of Ukrainian folk culture and language, as well as new and lasting friendships with other children of Ukrainian heritage. Price includes kid's lunch and T-shirt and, unless noted, is based on in-house occupancy of parent/guardian.

Discovery Camp July 14-20

Calling all nature lovers age 8-15 for this sleep-over program filled with outdoor crafts, hiking, swimming, organized sports and games, bonfires, songs and much more. Room, board, 24-hour supervision and a lifetime of memories are included.

Chornomorska Sitch Sports School

Session 1: July 21-27 • Session 2: July 28-August 3

44th annual sports camp run by the Ukrainian Athletic-Educational Association Chornomorska Sitch for children ages 6-17. This camp will focus on soccer, tennis, volleyball and swimming, and is perfect for any sports enthusiast. Registration can be completed on-line by clicking on the link found at Soyuzivka's camp website - <http://soyuzivka.com/Camps>. Requests for additional information and your questions or concerns should be emailed to sportsschool@chornomorskasitch.org, or contact Roman Hirniak at (908) 625-3714.

Roma Pryma Bohachevsky Ukrainian Dance Camp

Session 1: July 21-August 3
Session 2: August 4-August 17

Directed by Ania Bohachevsky-Lonkevych (daughter of Roma Pryma Bohachevsky), this camp is for aspiring dancers age 8-16, offering expert instruction for beginning, intermediate and advanced students. Room, board, 24-hour supervision, expert lessons and plenty of fun are included. Each camp ends with a grand recital. Attendance will be limited to 60 students.

**For applications or more info please call Soyuzivka, 845-626-5641,
or check our website at www.soyuzivka.com**

ПОДОРОЖІ

Місцями минулої слави

Дмитро Малаков

Дмитро Гармаш, Київський інженер-будівельник і музикант, самовіддано закоханий в історію України, запропонував у вільний від праці день відвідати місця вікопомних подій минулого. Позаду залишилися Житомир, Рівне, Дубно, попереду – село Пляшева, де в 1910-1914 роках було створено меморіал „Козацькі могили“ на честь 10 тис. українських вояків гетьмана Богдана Хмельницького, які загинули 1651 року в битві з поляками під Берестечком. Проект унікального комплексу розробив архітектор Володимир Максимов.

В основі – дерев'яна Михайлівська церква 1650 року, реставрована й перенесена сюди 100 років тому з сусіднього села Острів, та Георгіївська церква-мавзолей, прикрашена олійним розписом пензля київського художника Івана Іжакевича – теж 100 років тому.

Обидва храми (традиційної волинської народної школи – перший, та в дусі українського модерну – другий) сполучає склепінчастий підземний перехід, де в спеціальній камері під склом лежать десятки козацьких черепів. Їх знайдено й зібрано на широкому просторі поля колишнього бойовища. Кожен українець знає промовисті Тарасові рядки: „Нас тут триста як скло Товариства лягло...“ Це сказано про тих останніх, хто відмовився скласти зброю, прикриваючи відхід основних сил козацького війська.

На південь від Києва, в Обухівському районі, лежить старовинне село Германівка, відоме за літописами ще з 1096 року як Германич. Тут, над річкою Красною, височить Ревина гора – археологічна, історико-культурна та природна пам'ятка з меморіалом на честь славного минулого колишнього містечка. Привертає увагу самотній металевий хрест з таблицею: „На цьому місці поховані козацькі полковники Сулима, Прокіп Верещака, порубані при читанні Гадяцького договору на Чорній раді в Германівці 11 вересня 1659 р.“

Після смерті Б. Хмельницького Москва посилює тиск на Україну, зухвало знехтувавши Переяславську угоду. 16 вересня 1658 року гетьман Іван Виговський підписав у Гадячі договір з Польщею, за

яким закріплювався розрив з підступною Москвою. Але в Україні запанував розбрат між прибічниками московської та західньої орієнтації. Він посилюється особливо після розгрому московського війська козаками гетьмана І. Виговського влітку 1659 року під Конотопом.

Восени у Германівці козацька старшина зібралася на Чорну раду, на якій вирішувалося таке болюче й по цей день актуальне для українців питання політичної орієнтації: європейська інтеграція (сучасною мовою) або підкорення безжальній московській волі. У Германівці гору взяли голоси „малоросів“, а за свою непусту позицію прибічники гетьмана І. Виговського Степан Сулима та П. Верещака наклали голову.

У Германівці збереглася будівля колишнього двокласного училища, споруджена 1909 року за проектом відомого київського архітектора Володимира Ніколаєва. Нині тут міститься Германівська районна гімназія, де, судячи з численних пам'яток і меморіальних дощок, дітям прищеплюють любов до правдивої історії рідного села й України.

На шкільній садибі встановлено пам'ятник гетьманові І. Виговському – єдиний в державі. Неподалік – пам'ятний знак на честь сотника Романа Чернушенка і 99 козаків, меморіальні таблиці на честь полковника Кіндрата Жеребила та на згадку про те, що „25 квітня 1919 року в містечку Германівка відбувся селянський з'їзд Київського і Васильківського повітів з участю командира Дніпровської повстанської дивізії Данила Ільковича Терпила (отамана Зеленого)“.

На південь від Черкас широко розлігся славнозвісний Холодний Яр – одвічний символ національної непокори зайдам і поневолювачам. Історія залюднення цих місць сягає тисячоліть. Тут у різні часи таборилися й мали природний прихисток кілька поколінь волелюбних українців. В географічному значенні – це величезний реліктовий лісовий масив площею понад 7,000 гектарів, з ярами й приярками, джерелами й струмками. І все має віковічні народні назви.

Прямуємо до села Медведів-

ка. Тут височить пам'ятник Максимові Залізнякаві. Місцевий краєзнавчий музей знайомить з історією Холодного Яру. Звідси – шлях до села Мельники, де на колишньому церковичі стоять пам'ятники на славу козаків і старшин полку гайдамаків Холодного Яру та письменника Юрія Горліс-Горського – автора роману „Холодний Яр“, невідомого в СРСР.

Далі – пам'ятник Тарасові Шевченкові з його пророчими словами на мурованому постаменті: „І повіє огонь новий з Холодного Яру“.

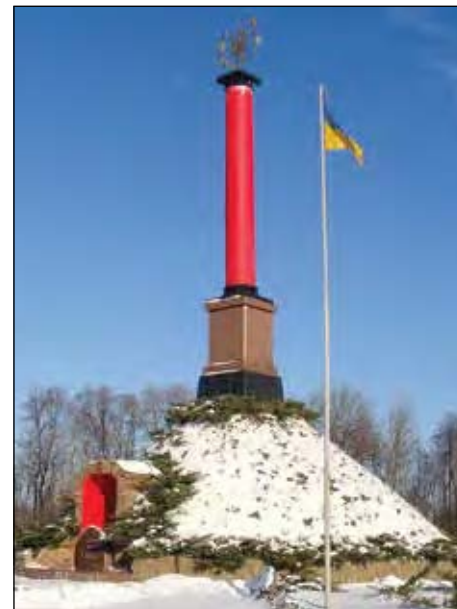
І нарешті – Троїцький монастир, перша згадка про який датується 1198 роком. Обитель, не раз зазнаючи піднесення і спустошення, здавна перебувала під опікою українського козацтва. Тут освячували зброю гайдамаки 1768 року та повстанці проти більшовицької влади в роки Української революції.

За огорожею монастиря можна побачити давні й новіші печери. Неодмінно варто зійти стрімкими дерев'яними сходами (через дорогу, навпроти монастирської брами) на самісіньке дно широкого яру, де справді віє прохолодою навіть дуже спекотної днини. А там попити кришталево чистої джерельної води та тричі вмитися нею.

Асфальтована дорога веде повз густі лісові зарості далі, на захід, де в 41-му кварталі Креселецького лісництва край дороги є меморіальний знак „Склик“: за козацьких часів таку назву мав кашоварський казан, що висів на старезному дубі і слугував сигнальним дзвоном, коли треба було скликати козаків на раду.

За кілька кілометрів звідси, на хуторі Буда, створено музейно-етнографічний комплекс „Дикий хутір“, де збудовано дерев'яну церкву в традиційно народному стилі українського бароко, присвячену святому праведникові Петрові Калнишевському, останньому кошовому отаманові Запорізької Січі. Увагу незмінно привертає тисячолітній красень-дуб, оповитий легендами й названий дубом Максима Залізняка. А ще – стилізований ресторан, де між столиками стоїть кулемет „макс“.

(Закінчення на стор. 18)

Пам'ятник Героям Крут.

Меморіал 359 вояків Української Народної Республіки.

Ірина Малакова на Ревиній горі біля хреста на місці загибелі полковників Степана Сулими та Прокіпа Верещаки.

Курган слави 27-ми крутянців. (Фото: Дмитро Малаков)

Пам'ятник гетьманові Іванові Виговському перед Германівською гімназією.

Ювілей видатної львів'янки

Марта Осадца

ЛьВІВ. – 5 квітня культурна громадськість міста відзначила 85-річчя видатного археолога, бібліотекознавця, доктора історичних наук, професора Лариси Крушельницької.

У Львівській національній науковій бібліотеці ім. Василя Стефаника зібрався керівництво міста та області, громадські та культурні діячі, науковці, працівники бібліотеки, а також друзі, рідні та близькі ювілярки.

З ювілеєм видатну львів'янку привітав міський голова Андрій Садовий і вручив їй Почесний знак святого Юрія.

„Вас люблять всі. І місто Вас любить, і Ви всіх любите. Це осо-

бливе ставлення. Від усіх присутніх хочемо відзначити Вас почесною нагородою міста. Це Орден святого Юрія, нашого покровителя“, – зазначив А. Садовий.

Привітав ювілярку і голова Львівської обласної ради Петро Колодій.

З нагоди ювілею у Львівській національній науковій бібліотеці ім. В. Стефаника відбулося урочисте відкриття виставки „Лариса Крушельницька: портрет на тлі епохи“.

Народилася Л. Крушельницька 5 квітня 1928 року в Стрию, що на Львівщині. З 1930 року мешкала з родичами у Львові. У 1934 році з батьками переїхала до Харкова, а після знищення родини Крушельницьких, у 1937 році, повернулася

до Львова.

У 1943 році виїхала з окупованого Львова до Відня, а потім до Штутгарту, де навчалася у Художній академії.

З 1945 року працювала художником-реставратором в Музеї українського мистецтва і екстерном здобула середню освіту. З 1947 року працювала художником-реставратором у Львівському відділі Інституту археології і навчалася на історичному факультеті Львівського державного університету.

З вересня 1947 року Л. Крушельницька працювала в Інституті суспільних наук Академії Наук УРСР,

захистила кандидатську і докторську дисертації. Вона – єдина у світі жінка-археолог, яка організувала і успішно провела понад 50 археологічних експедицій, підсумком яких стали 206 наукових досліджень, з яких понад 170 опу-

бліковані, у тому числі вісім монографій. Вона відкрила і дослідила близько 60 пам'яток минулщини, що принесло їй визнання як в Україні, так і за кордоном. У жовтні 1991 року Л. Крушельницька очолила Львівську національну наукову бібліотеку ім. За розвиток історичної науки, багаторічну наукову, організаційну та видавничу діяльність була нагороджена багатьма почесними грамотами, у тому числі Верховної Ради України (2003), Міністерства освіти і науки України, обласних і міських рад. У 2008 році нагороджена орденом княгині Ольги 3-го ступеня і Почесною грамотою Кабінету міністрів України.

Тепер Л. Крушельницька є почесним директором бібліотеки імені Василя Стефаника й очолює археологічну комісію Наукового товариства ім. Шевченка.

Місцями минулої...

(Закінчення зі стор. 17)

сим“, на стінах висить зброя, а в рамках під склом є портрети героїв „Холодноярської республіки“.

Подорожувати місцями української слави можна цілий рік, але принаймні є два місця, відвідати які краще взимку. Йдеться про залізничну станцію Крути неподалік Ніжина і село Базар, де історичні події відбувалися взимку в роки Української революції.

Під Крутами 29 січня 1918 року відбувся бій сотні Юнацької школи ім. гетьмана Богдана Хмельницького, сотні Студентського куреня стрільців та чоти гайдамаків проти більшовицької московської армії під командуванням колишнього полковника царської армії Михайла Муравйова. Цей бій затримав наступ більшовиків на Київ, що мало важливе політичне значення для успішного завершення Берестейського договору.

Неподалік місця доленосного бою нині створено меморіальний комплекс „Пам'яті Героїв Крут“ – філію Національного військово-історичного музею України.

Над штучним пагорбом височить колона, увінчана позолоченим Тризубом. Червоний колір колони символізує фарбування фасадів та колони Київського університету, студенти якого також брали участь в бою під Крутами. Поруч – 27 символічних стел на згадку про загиблих молодих оборонців української державності. Навпроти відтворено станційний перон з двома недовгими потягами обабіч. У

старих вантажних і пасажирських вагонах розміщено музейну експозицію, яка розповідає про події далекого 1918 року.

Такий самий білий сніг ми побачили в селі Базар Коростенського району Житомирської області. Восени 1921 року більшовицька влада все ще не могла приборкати повстанчий рух в Україні. В сподіванні скоординувати дії окремих повстанчих груп і повалити радянську владу в Україні вирушили в похід кількома групами вояки Армії Української Народної Республіки (УНР) під командуванням генерала Юрка Тютюнника. Похід видався невдалим, на Коростенщині волинську групу оточила червона кіннота Григорія Котовського і, після запеклого бою, в полон потрапила більшість вояків. 23 листопада 1921 року 359 повстанців було розстріляно біля містечка Базар.

Нині тут створено Меморіал воїнам армії УНР – учасникам Другого зимового походу. Зроблено це, як зазначено на стелі, зусиллями Епархії Української Автокефальної Православної Церкви у діаспорі Великої Британії, Фундації ім. Симона Петлюри Великої Британії та Об'єднання колишніх вояків-українців і Української громади Великої Британії.

На стелах – імена й прізвища 359 страчених. Вгорі – зображення Ордену лицарів Залізного хреста Армії УНР.

Дмитро Малаков – краєзнавець, заступник директора Музею історії Києва, автор численних досліджень з історії України.

Вечір пам'яті...

(Закінчення зі стор. 12)

вірності та боротьби проти прозаїчної буденності, монотонності та банальності.

Цей конфлікт виявляється через взаємини головних героїв: Мавки, Лукаша та Килини на тлі природи, яка у драмі виступає дійовою особою у поєднанні з символічними образами та картинами. У „Лісовій пісні“ зливаються в єдине не лише природа, мистецтво, людина, а й драматичне, ліричне, епічне з однієї сторони, та символічні, романтичні елементи, з іншої.

Як підкреслив А. Кіпа, Леся Українка відчувала існування поряд неокласицизму та романтики. Вона, подібно як В. Гете та Томас Манн, стала універсальним знавцем світової літератури та опанувала її форми, проте, на жаль, її успіхи на літературно-драматичній ниві ще й досі – 100 років після

її смерті – залишаються у значній мірі невідомими на Заході.

Доповідач звернув увагу присутніх на публікації в ділянці дослідження творчості Лесі Українки, які нещодавно побачили світ і містять чимало наукових розвідок, які кидають нове світло на творчість поетеси. Це книга Оксани Забужко „Notre dame d'Ukraine“, видана у 2007 році київським видавництвом „Факт“ та книга д-ра Наталії Іщук-Пазуняк „Леся Українка: ідея свободи України в спектрі світової цивілізації. Розвідки і доповіді“, яка побачила світ 2010 року у київському видавництві ім. Олени Теліги.

Присутні мали нагоду почути відповіді на запитання стосовно життєвого та творчого шляху Лесі Українки, дослідження якого буде продовжено в рамках осіннього семестру викладів ТСС А та Осередку НТШ у Філадельфії.

Прес-служба ТСС А

Сесія НТШ...

(Закінчення зі стор. 12)

Івана Стороженка „На якій же річці відбулася Жовтоводська битва?“, доцента Генадія Виноградова „Лінгвістичні складові моделювання давньоруськими інтелектуалами минулого Давньої Русі“, доцента Ольги Дяченко „Історія написання гімну „Молитва за Україну“. Автор цієї статті В. Єфимов зробив допо-

відь на тему „До питання неукраїнського походження та семантики деяких термінів в українській мові“.

Велику частку доповідей виголовили аспіранти та здобувачі наукового ступеня кандидата наук, студенти кількох вищих навчальних закладів Дніпропетровщини, в тому числі Дніпропетровського університету ім. Олеси Гончара, Дніпропетровської державної медичної академії, Західнодонбаського інституту управління і права (Павлоград, Дніпропетровська область) та інші.

Спрямованість більшості доповідей була історичною. Це пояснюється тим, що головою осередку НТШ є С. Світленко – завідувач катедри історії України, декан історичного факультету університету ім. О. Гончара.

Володимир Єфимов – доцент, кандидат технічних наук, дійсний член НТШ.

LVIV EXPRESS PARCEL SERVICES

1111 East Elizabeth Ave. Linden, New Jersey 07036 (908) 925-0717

PACKAGES TO UKRAINE

BELORUSSIA • RUSSIA • POLAND • ESTONIA • LATVIA • LITHUANIA • SLOVAKIA

МОРЕМ мінімум 10 фунтів	ЛІТАКОМ 2-3 тижні мін. 10 фунтів	ДОЛЯРИ Пересилка і доставка	ЕЛЕКТРОНІКА 220 V
---	---	--	--

15 років в бізнесі чесно і добросовісної праці.
Полагоджуємо митні справи.
У зв'язку з розширенням компанія пошукує агентів до співпраці.
Доставляємо пакки до України, Білорусі, Росії, Польщі, Естонії, Литви, Латвії, Словачії.
Підбираємо пакки з дому безкоштовно.
Пересилка пакчок через UPS для клієнтів з інших штатів.

Call Toll Free 1-800-965-7262

ARKA

Нитки, тканина до вишивання,
писанкові прибори, касети, відео-
касети, CD, шкільні книжки, хустки,
кераміка, різьба.

89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ

DNIPRO LLC.

- Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
- Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
- Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ 645 W. 1st Ave. Tel.: (908) 241-2190 (888) 336-4776	CLIFTON, NJ 565 Clifton Ave Tel.: (973) 916-1543	PHILADELPHIA, PA 1916 Welsh Rd., Unit 3 Tel.: (215) 969-4986 (215) 728-6040
---	---	---

Згасла зірка на нашому пісенному небосхилі

Євген Небесняк

8 січня внаслідок серцевого нападу, увірвалася нитка життя 63-річного Романа Калита, який так успішно знайомив народи всього світу з українськими піснями й танцями. Володів він чарівним баритоном і, помимо кремезної будови, легко виконував на сцені фрагменти з українських народних танців.

Св. п. Роман Калита

Народився Р. Калита 25 березня 1950 року в місті Болтон, Англія, в сім'ї Теодора й Меланії Калитів. Змоду відвідував місцеву українську Суботню школу, був членом Спільки Української Молоді (СУМ), співав й танцював в місцевих молодіжних гуртах. Навчився грати й на гітарі, під власний акомпанімент співав під час своїх концертів по всіх континентах світу.

У 1961 році батьки послали його на дальшу науку до Малої Семінарії в Римі, де я з ним пробув один рік і де ближче запізнав його темпераментну вдачу. У ньому вирував незалежний, степовий дух, що тяжко узгоджувався з семінарійною дисципліною. Втім, усе ж спромігся оволодіти собою, бездоганно вивчив українську мову і нашу культуру. Дуже любив українську історію, особливо козацької доби, тому під час своїх гастролей на сцені завжди носив козацький стрій: вишиту сорочку, шаровари, широкий пояс, дорогий жупан, баранячу шапку і... шаблю при боці! (В козацькому строї його й поклали після смерті в домовину).

Повернувши з семінарії до Англії, пробував, і не без успіху, у спорті, але врешті зрозумів, що його доля – українська пісня. Він став членом репрезентативного чоловічого хору Союзу Українців у Великобританії „Гомін“, а диригент хору Ярослав Бабуняк, належно оцінивши вокальний талант Р. Калита, допомагав

йому цінними порадами. Співак часто виконував сольові партії під час виступів хору на відомому на весь світ щорічному міжнародному фестивалі хорів та танців, в Лангхолені, у Вельсі.

Невдовзі Р. Калита, разом з Володимиром та Михайлом Дяками, Зеньком Пантелю, Володимиром Сокалем, братами Постолянами, створив кабаретну групу

„Українське Козацьке Братство“. Згодом переїхавши до міста Дербі, середня Англія, зформував кабаретний гурт „Мазепинські Козаки“.

Їхні виступи звичайно тривали дві години: танці, співи. І після кожного виступу, здебільшого поза межами Альбіона, нагадував глядачам, що козаки були українцями, а не росіянами. „Якщо ми вам сподобалися, – говорив він до присутніх у залі журналістів, – то пишіть, що ми є мазепинськими козаками; а якщо не сподобалися, то пишіть, що ми москалі“.

Під проводом Р. Калита „Мазепинські Козаки“ виступали в Північній Америці, Австралії, Європі, Новій Зеландії, Сингапурі, Тайланді, острові Борнео, Скандинавії...

Попри всю свою діяльність, що часто змушувала артиста роз'їжджати по світі, він ніколи не забував про своїх трьох дітей – Катю, Олексу й Сяню, яких дуже любив. В останні роки він почав хворіти: безперервні мандрівки давалися взнаки – „не допрацьовувало“ серце, почалася цукриця, погіршувався зір...

І все ж його відхід у вічність був несподіванкою для усіх, хто його близько знав.

31 січня, в саме свято св. Івана Боско, ми у Нотінгемі попрощали Р. Калиту у вічну дорогу.

Нехай чужа земля буде цьому славному українцеві легкою! Вічна пам'ять!

Нотінгем, Англія

Батьки Леся і Лев Хмельковські,
дружина Ірина Безбах
і дочка Еліза
з глибоким сумом сповіщають,
що 23 травня 2013 року
передчасно відійшов у вічність
після тяжкої хвороби
улюблений син, чоловік і батько

св. п.

Фелікс Хмельковський

народжений 13 липня 1964 року.

Фелікс Хмельковський закінчив вищу військово-морську школу і служив на флоті інженером-механіком.

Після розпаду СРСР багато років працював в американській місії допомоги переслідуваній церкві.

Брав участь у Помаранчевій революції і видав фотоальбом „Ті дні на Майдані“.

В травні цього року став магістром богослов'я.

Залишив у смутку батьків, дружину, дочку, брата Андрія, дальшу родину, численних друзів.

Вічна йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою,
що 13 травня 2013 року
спокійно відійшла у вічність наша дорога
Мама, Бабця, Прабабця і Тета

св. п.

Марія Тимяк

народжена 19 квітня 1922 року в Перемишлі.

Пожертви в пам'ять Покійної бажаючи можуть зложити на Український Католицький Університет у Львові:

Ukrainian Catholic Education Foundation

2247 West Chicago Ave.

Chicago, IL 60622;

Tel. 773-235-8462; www.ucf.org

Вічна їй пам'ять!

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ
З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ
ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ,
СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ.

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА

Our services are available
anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
і перенесенням тлінних останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)

UNION, NJ 07083

908-964-4222 • 973-375-5555

www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина ДМИТРИК

Peter Jarema Funeral Home, Inc.

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

Oblast Memorials

845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA

З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

**Реклама –
ключ
до успішного бізнесу!**

Пошукуємо жінку по догляду за 3-річним хлопчиком у Bayside, NY. Українська мова обов'язкова. Власне авто бажане. Два дні на тиждень - у середу і четвер. Тел. 646-763-0045.

Інтенсивні Курси Англійської Мови

Всі рівні володіння мовою • Англійська мова для підприємництва
Вдосконалення вміння писати і читати • Підготування до іспиту TOEFL

Повний вибір курсів Apple iMac Photoshop та Office for Mac
"English through the Arts" - Центр Діяльності

Spanish-American Institute

служить міжнародним студентам на Times Square від 1955 р.

215 West 43 Street, Times Square, NY 10036

Тел.: 212-840-7111 • Факс: 212-719-5922

Info@sai2000.org • www.sai2000.org

SKYPE: StudentClub • www.FaceBook.com/StudentClub

*This school is authorized under Federal Law to enroll non-immigrant alien students.
Registered by the Department of Education of the State of New York.*

**2200 Route 10 West, Suite 109
Parsippany, NJ 07054
(973) 538-3888 • Fax: (973)538-3899**

ROXOLANA

INTERNATIONAL TRADE, LTD
e-mail: roxolanald@roxolana.com
web: www.roxolana.com

ПАКУНКИ В УКРАЇНУ

МОРЕМ • АВІА

Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS.
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуйтеся нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте: (973) 538-3888.
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктивні пакунки з каталога.
- Медикаменти на замовлення до України.

ROXOLANA Travel

- У нас можна замовити авіаквитки на будь-які авіакомпанії до більшості європейських країн.
- Візові послуги до України (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на літовище.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

ROXOLANA Money Service

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В УКРАЇНУ:

\$100 - \$8	\$500 - \$12	\$900 - \$20
\$200 - \$10	\$600 - \$15	\$1000 - \$20
\$300 - \$12	\$700 - \$17	\$1500 - \$37.50
\$400 - \$12	\$800 - \$17	\$2000 - \$50

Маємо ліцензію на пересилку доларів. Також пересилаємо в інші країни.

* Додаткова оплата за доставку.
Існують певні обмеження.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний“ з каталога

вміст пакунка:

борошно - 20 ф., гречка - 10 ф.,
олія - 1 гальон, тушонка - 3 ф., саями - 3 ф.,
родзинки - 3 ф., дріжджі - 1 ф.,
кава мелена - 2 ф., шоколад - 2 плитки.
Ціна \$99 за 51 ф.

1-888-PAKUNOK (725-8665)

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець
Страховання Життя

OKSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

32 Peachtree Rd.
Basking Ridge, NJ 07920

Tel.: 908-872-2192; email: stankouna@optimum.net

**ЕВГЕН
ОСЦІСЛАВСЬКИЙ**

2-ий Заступник президента
Ліцензований Продавець
Страховання Життя

Ukrainian National Assn., Inc.

5 Stable Lane, Flemington, NJ 08822

Tel/ Fax: 908-782-5451

e-mail: eugenemaria@comcast.net

LAW OFFICES OF ZENON B. MASNYJ, ESQ.

In the East Village since 1983

Serious personal injury, real estate
for personal and business use, representation of small and mid-size
businesses, securities arbitration,
divorce, wills and probate.

(By Appointment Only)

**29 EAST 7th STREET
NEW YORK, NEW YORK 10003
(212) 477-3002**

**Чи плянуєте продати
Ваш
житловий будинок?**

**Подзвоніть
вперше до нас!**

Ми купуємо
будинки на 4-60 квартир
у Нью-Джерзі та Нью-Йорку.

Стефан Порада
Porada Realty Company
(201) 463 - 6607
www.PoradaRealty.com

Selfreliance
Ukrainian American Federal Credit Union

9.9% APR

PLATINUM

**Без щорічної
оплати**

2332 W. Chicago Ave. Chicago IL 773-328-7500
5000 N. Cumberland Ave. Chicago IL 773-589-0077
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine IL 847-359-5911

Selfreliance.Com

300 E. Army Trail, Bloomingdale IL 630-307-0079
8410 W. 131st Street, Palos Park IL 708-923-1912

734 Sandford Ave. Newark NJ 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City NJ 201-795-4061
60-C N. Jefferson Rd. Whippany NJ 973-887-2776

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

**Full
Financial
Services**

*Річна % ставка на день 1 серпня 2011 р. становить 9.9%. Сконтактуйтеся з Касою
"Самопоміч", щоб довідатися сучасні ставки, які міняються. Ця пропозиція може бути
скасована без попереднього повідомлення.

